

БОЙОВИЙ СТАТУТ “ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ. ОПЕРАЦІЇ З РОЗМІЩЕННЯ ВІЙСЬК”

ЛЮТИЙ 2021

ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:

обмежень для розповсюдження немає.

**ТИЛ КОМАНДУВАННЯ ЛОГІСТИКИ КОМАНДУВАННЯ
ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

БП 4-147(13).01

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Командування Військово-
Морських Сил Збройних Сил
України від 27.02.2021 № 71**БОЙОВИЙ СТАТУТ**
“ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ.
ОПЕРАЦІЇ З РОЗМІЩЕННЯ ВІЙСЬК”

**Бойова публікація
військовим
організаційним
структурам яка
регламентує організацію
системи базування
(розміщення) сил (військ)
ВМС ЗС України**

ЛЮТИЙ 2021**ОБМЕЖЕННЯ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ:**
обмежень для розповсюдження немає.**ТИЛ КОМАНДУВАННЯ ЛОГІСТИКИ
КОМАНДУВАННЯ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ
СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ**

ПЕРЕДМОВА

Доктринальний документ “Бойовий статут Військово-Морських Сил. Операції з розміщення військ” розроблено робочою групою фахівців тилу командування логістики Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України та погоджено із заінтересованими органами військового управління Збройних Сил України та структурними підрозділами Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Цей бойовий статут визначає цілі, завдання, процедури та основні положення з планування, управління і організації операцій з розміщення військ під час підготовки та в ході застосування Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

Усі питання, що стосуються цього документа, надсилати до тилу командування логістики Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України на адресу: 65012, м. Одеса, пров. Штабний, 1, тил командування логістики Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України, АСУ "Дніпро"- kulon@navy.dod.ua, АСУ Седо-М - індекс 154 (контактний телефон розробників для надання зауважень та пропозицій – 64 22 133, 64 22 117).

ЗМІСТ

	ПЕРЕДМОВА	2
	ВСТУП	4
	ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	5
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	6
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	10
1	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПРОЦЕДУРИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОЗМІЩЕННЯ БОЙОВИХ КОРАБЛІВ (КАТЕРІВ), КОРАБЛІВ, КАТЕРІВ (СУДЕН) ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ТА УСТАНОВ ВМС	12
1.1	Загальні положення	12
1.2	Розквартирування військових частин та облік фондів військових містечок і земельних ділянок	17
1.3	Визначення розрахункових потреб у земельних ділянках та в розквартируванні військ (сил), необхідних для підготовки та виконання завдань з відсічі збройної агресії	20
1.4	Утримання та експлуатація казарменого фонду, комунальних споруд, інженерних мереж і територій військових містечок	24
1.5	Забезпечення комунальними послугами та енергоносіями військових частин	28
1.6	Облаштування та утримання військових містечок військових частин	31
2	БАЗУВАННЯ (ДИСЛОКАЦІЯ) ВІЙСЬК (СИЛ) ВМС	34
2.1	Загальні положення	34
2.2	Базування надводних сил ВМС	35
2.3	Базування морської авіації ВМС	39
2.4	Дислокація берегових військових частин ВМС	43
2.5	Особливості операцій базування (дислокації) військ (сил) Військово-Морських Сил Збройних Сил України, що здійснюються під час перебазування (передислокації)	47
3	ОРГАНІЗАЦІЯ ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЯМИ З РОЗМІЩЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ВМС	48
3.1	Загальні положення	48
3.2	Робота посадових осіб щодо планування та управління операціями з розміщення військових частин ВМС у польових умовах.	51
	ЗАКЛЮЧЕННЯ	54
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	55
	ДЛЯ ЗАМІТОК	57

ВСТУП

Оцінюючи сьгоднішні загрози та розуміючи сутність сучасної війни, можливо стверджувати, що під удар потрапляють усі сфери діяльності держави (економічна, політична та дипломатична, інформаційна, а також військова). Країна-агресор діє одночасно у повітрі, на суходолі, на морі та у кібернетичному просторі.

Головним інструментом захисту національних інтересів на морі та протидії агресивним діям противника є Військово-Морські Сили України. Формування спроможностей Військово-Морських Сил ґрунтується на необхідності нейтралізації (мінімізації впливу) існуючих викликів та загроз з морського напрямку, своєчасному реагуванню на них у майбутньому.

Під час нарощування спроможностей Військово-Морських Сил Збройних Сил України, актуальними залишатимуться створення системи базування військ (сил) ВМС, яка вимагає значних ресурсів (часу) та її розвиток повинен здійснюватись поетапно. Збалансованість між підтримкою поточних операцій та готовність до майбутніх викликів і є запорукою сталого розвитку.

Цей бойовий статут є системою поглядів на роль, місце та завдання організації операцій з розміщення військ під час підготовки та в ході застосування бойових кораблів (катерів), кораблів, катерів (суден) забезпечення, військових частин та установ Військово-Морських Сил Збройних Сил України, що дасть змогу забезпечити активну участь у реалізації спільної безпекової і оборонної політики Європейського Союзу та співробітництві з країнами – членами НАТО.

Бойовий статут ураховує положення Спільної об'єднаної доктрини розгортання сил (АJP 3.13), Основних положень логістичного забезпечення Збройних Сил України, затверджених наказом Міністерства оборони України від 11.10.2016 № 522, Тимчасової настанови з логістичного забезпечення Збройних Сил України, затвердженої наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 12.03.2020 № 101/дск, Доктрини застосування сил логістики (ВКП-4.32(03).01), затвердженої начальником Генерального штабу Збройних Сил України 04.02.2021 (№ 387/НВГШ від 04.02.21), Настави Квартирно-експлуатаційні установи та підрозділи інженерно-інфраструктурного забезпечення, затвердженої наказом командира військової частини А0307 від 02.02.2021 № 29.

Він є основою для розроблення інших нормативно-правових документів з питань організації операцій з базування та розміщення бойових кораблів (катерів), кораблів, катерів (суден) забезпечення, військових частин та установ ВМС під час їх застосування, виконання завдань оборони держави, захисту її суверенітету і територіальної цілісності відповідно до євроатлантичних принципів та стандартів.

Бойовий статут призначено для використання службовими особами підрозділів організації логістичного (інфраструктурного) забезпечення Командування ВМС ЗС України, відділами логістики Морського командування, Командування морської піхоти, Головними ВМБ (ВМБ), з'єднаннями, військовими частинами та установами, бойовими кораблями (катерами), кораблями, катерами (суднами) забезпечення ВМС ЗС України.

ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Позначка військової публікації	Повне найменування військової публікації
1	2
	Основні положення логістичного забезпечення Збройних Сил України, затверджені наказом Міністерства оборони України від 11.10.2016 № 522
	Тимчасова доктрина застосування сил оборони держави, затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 31.03.2020 № 124/ДСК
ВКП 7-00(01.01)	Доктрина підготовки сил оборони держави, затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 21.01.2020 № 18
ВКДП 1-00(03).01	Тимчасовий порядок оформлення військових публікації у Збройних Силах України, затверджений наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 26.12.2018 № 460
ВКП-4.32 (03).01	Доктрина застосування сил логістики, затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України 04.02.2021 (№ 387/НВГШ від 04.02.21)
ВКДП 4-32(03).01	Настанова квартирно-експлуатаційні установи та підрозділи інженерно-інфраструктурного забезпечення, затверджена наказом командира військової частини А0307 від 02.02.2021 № 29
АJP-4 (B)	Доктрина НАТО з логістики (Allied Joint Doctrine for Logistics, Edition B Version 1)
FM 4-40	Бойовий статут. Операції з розміщення військ (QUARTER MASTER OPERATIONS October 2013)

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Акваторія порту – це захищена від хвилювання водна площа, яка складається із зовнішніх рейдів та внутрішньої акваторії;

Військово-морська база – територіальне з'єднання (військова частина) Військово-Морських Сил Збройних Сил України, що призначена для логістичного забезпечення та здійснення окремих заходів з інших видів забезпечення надводних сил та розміщене на ділянці узбережжя з відповідним обладнанням, до складу яких входять військові частини (підрозділи, організації, установи) логістичного та інших видів забезпечення. Військово-морські бази поділяються на: головні та допоміжні (запасні), передові. Для забезпечення тимчасового базування сил Військово-морськими базами можуть розгортатися пункти маневреного базування та пункти постачання (подачі запасів) у портах (порто-пунктах), на окремих причалах (пристанях) та ділянках необладнаного узбережжя;

Військове містечко – майновий комплекс будівель, споруд, іншого нерухомого військового майна разом з казарменим фондом, житловим фондом, об'єктами соціально-культурного призначення, комунальними спорудами та інженерними мережами, які використовуються для його обслуговування, розміщений на відокремленій земельній ділянці, яка належить до категорії земель оборони;

Експлуатація – використання фондів і території військового містечка згідно з функціональним призначенням та проведення необхідних заходів щодо збереження стану, за якого вони здатні виконувати задані функції;

Житловий фонд – житлові будинки, гуртожитки, казарми поліпшеного планування (спеціально пристосовані казарми у розташуванні військової частини, які призначені для розміщення військовослужбовців рядового, сержантського і старшинського складу служби за контрактом), готелі та інші будівлі, що включені до житлового фонду;

Земельна ділянка – частина земної поверхні з установленими межами, певним місцем розташування та визначеними щодо неї правами;

Інженерні мережі – внутрішні та зовнішні мережі водопостачання, каналізації, тепlopостачання, гарячого водопостачання, газопостачання, електропостачання (повітряні та кабельні) і споруди на цих мережах, що забезпечують казармений і житловий фон;

Інфраструктура логістичного забезпечення – сукупність об'єктів, окремих споруд та транспортних комунікацій, що використовуються для логістичного забезпечення ЗС та інших складових сил оборони під час виконання ними визначених завдань;

Казармений фонд – казарми, навчальні будівлі і споруди, їдальні, будівлі штабів та управлінь, клуби, культурно-побутові та спортивні будівлі і споруди, комунально-побутові та торгово-побутові будівлі і споруди, будівлі медичних та дитячих закладів, вартові приміщення, виробничі будівлі, будівлі військових майстерень, сховищ та складів, пожежні депо.

Квартирне майно – комунальна техніка, обладнання, меблі, казармений інвентар, матеріали, пожежне обладнання та інвентар, інше майно квартирно-експлуатаційного забезпечення.

Комунальна техніка – спеціальна техніка, що забезпечує обслуговування об'єктів та інженерних мереж.

Комунальні споруди – стаціонарні електростанції та трансформаторні підстанції (крім тих, що розташовані у службово-технічній забудові при аеродромах та технічних позиціях зенітних ракетних та радіотехнічних військ), водоканалізаційні установки (насосні станції, станції перекачки, очисні споруди водопостачання та каналізації, водозабірні споруди, артезіанські свердловини, водонапірні башти, споруди-резервуари для зберігання води під землею), котельні установки, теплові пункти (крім тих, що розташовані у службово-технічній забудові при аеродромах та технічних позиціях зенітних ракетних та радіотехнічних військ).

Логістичне забезпечення – комплекс заходів із: планування логістичного забезпечення; визначення потреб в озброєнні, бойовій (військовій та спеціальній) техніці, спеціальних і транспортних засобах (далі – озброєння, військова та спеціальна техніка), матеріально-технічних засобах та послугах; проектування, розроблення (модернізація та модифікація) озброєння, військової та спеціальної техніки та матеріально-технічних засобів, їх закупівлі, постачання, зберігання, ремонту, технічного обслуговування, контролю експлуатації (використання); реалізації, списання та утилізації надлишкового озброєння, військової та спеціальної техніки і матеріально-технічних засобів; планування та здійснення військових перевезень усіма видами транспорту; закупівлі робіт і послуг лазне-прального та торговельно-побутового обслуговування; організації харчування; розквартирування військ (сил, органів); закупівлі або будівництва, технічного обслуговування, експлуатації об'єктів військової інфраструктури.

Логістичне забезпечення операції сил оборони – комплекс взаємопов'язаних організаційних і практичних заходів, які здійснюються визначеними органами управління та силами і засобами логістичного забезпечення ЗС України, інших складових сил оборони, спрямованих на задоволення потреб створених угруповань об'єднаних сил в озброєнні, військовій та спеціальній техніці, матеріально-технічних засобах, нерухомому майні, усіх видах перевезень, виконанні робіт, наданні послуг (далі – ОВТ, МтЗ та послуги), необхідних для одночасного або послідовного ведення операції об'єднаних сил (на основному напрямку) та операцій об'єднаних сил (угруповань військ (сил, органів) на інших напрямках), а також повітряної, морської, спеціальної, інформаційної, психологічної, кібернетичної операцій.

Матеріально-технічні засоби – ракети, боєприпаси, військово-технічне майно, паливо, пальне, спеціальні рідини, продовольство, речове, медичне та інше майно, крім нерухомого, які необхідні для забезпечення складових сил оборони під час виконання ними завдання з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності.

Передислокація військової частини – зміна місця дислокації військової частини, а саме переміщення її з військового містечка, яке вона займає в одному населеному пункті, до іншого військового містечка іншого населеного пункту.

Об'єкти портової інфраструктури – рухомі та нерухомі об'єкти, що забезпечують функціонування порту, у тому числі акваторія, гідротехнічні споруди, доки, буксири, криголами та інші судна портового флоту, засоби навігаційного обладнання та інші об'єкти навігаційно-гідрографічного забезпечення морських шляхів, системи управління рухом суден, інформаційні системи, перевантажувальне обладнання, залізничні та автомобільні під'їзні шляхи (до першого розгалуження за межами території порту), лінії зв'язку, засоби тепло-, газо-, водо- та електропостачання, інші засоби, обладнання, інженерні комунікації, розташовані в межах території та акваторії порту та призначені для забезпечення безпеки мореплавства, надання послуг, забезпечення державного нагляду (контролю) в порту;

Порт – визначена межами територія та акваторія, обладнана для обслуговування суден і пасажирів, проведення вантажних, транспортних та експедиційних робіт, а також інших пов'язаних з цим видів господарської діяльності;

Причал – гідротехнічна споруда, яка має швартовні та відбійні пристрої і призначена для стоянки та обслуговування суден, обслуговування пасажирів, у тому числі для їх посадки і висадки із суден, проведення вантажно-розвантажувальних робіт;

Причальний фронт – ділянка берегової лінії, обладнана відповідними пристроями та обладнанням для безпечної стоянки суден і виконання перевантажувальних робіт;

Пункт базування – спеціально обладнане, захищене від нападу противника і хвилювання моря ділянка акваторії і прилеглої території для стоянки кораблів (катерів), суден та здійснення їх всебічного забезпечення;

Пункт маневреного базування – ділянка акваторії і прилеглої території, яка призначена для комплексного забезпечення частини кораблів (катерів) угруповання різнорідних сил в умовах їх розосередження;

Переміщення військової частини - вивільнення військового містечка (фондів), на яких розташовувалася військова частина, та переміщення її до іншого вільного військового містечка (фондів) у межах одного населеного пункту.

Польовий табір – спеціально відведена ділянка місцевості, де розташовані один або декілька підрозділів (військових частин), які розміщуються в наметових містечках (спорудах), крім цього на цій ділянці облаштовуються стоянки озброєння і військової техніки, склади, вогневі позиції протиповітряної оборони.

Розквартирування військ - розміщення військових частин у визначених пунктах (районах), надання їм необхідних земельних ділянок, будівель і споруд для житла, зберігання бойової і спеціальної техніки, запасів матеріальних засобів, проведення бойової і спеціальної підготовки, а також для господарчих та інших потреб.

Територіальний принцип забезпечення – принцип забезпечення військ (сил, органів) озброєнням, військовою та спеціальною технікою та матеріально-технічними засобами та послугами через сили і засоби логістичного забезпечення, які розташовані у межах визначеної території незалежно від їх видової та відомчої підпорядкованості;

Територія військового містечка - частина земельної ділянки з установленими межами, на якій розміщуються фонди військового містечка, що використовується для розквартирування військових частин та розміщення військовослужбовців і працівників Збройних Сил України.

Транспортні комунікації – визначені шляхи сполучення, підготовлені та обладнані для пересування (перевезення) військ (сил, органів), підвезення (транспортування) озброєння, військової та спеціальної техніки (ОВТ) та матеріально-технічних засобів, а також здійснення всіх видів евакуації.

Утримання - комплекс заходів, спрямованих на забезпечення експлуатації, ремонту фондів і території військового містечка відповідно до вимог нормативів, норм, стандартів, порядків і правил згідно із законодавством.

Фонди військового містечка - казарменний фонд, житловий фонд, об'єкти соціально-культурного призначення, комунальні споруди, інженерні мережі.

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

Скорочення та умовні позначення	Повне словосполучення та поняття, що скорочуються
1	2
БРАВ	Берегові ракетно-артилерійські війська
ВМБ	Військово-морська база
ВМС	Військово-Морські Сили Збройних Сил України
ГВМБ	Головна військово-морська база
ГТС	Гідротехнічні споруди
ГШ	Генеральний штаб ЗС України
ГУЛ	Головне управління логістики
ГУМР	Головне управління майна та ресурсів
Днсз	Дивізіон суден забезпечення
ЗС	Збройні Сили
КСЛ	Командування Сил логістики Збройних Сил України
КВМС	Командування Військово-Морських Сил
КМП	Командування морської піхоти
КОС	Командування об'єднаних сил
КЕВ	Квартирно-експлуатаційний відділ
КЕЗ	Квартирно-експлуатаційне забезпечення
КЕС	Квартирно-експлуатаційна служба
КЕЧ	Квартирно-експлуатаційна частина
КЖФ і КС	Казармено-житловий фонд і комунальні споруди
ЛЗ	Логістичне забезпечення
МЗ	Матеріальні засоби
МОУ	Міністерство оборони України
МК	Морське командування
МП	Морська піхота

1	2
МСк	Місця стоянки кораблів
МтЗ	Матеріально-технічні засоби
НАТО	Організація Північноатлантичного договору
ОВУ	Органи військового управління
ОВТ	Озброєння і військова техніка
ОКП	Основний командний пункт
ОПБ	Основний пункт базування
ОПК	Оборонно-промисловий комплекс
ОК	Оперативне командування
ОС	Об'єднані сили
ОТУ	Оперативно-тактичне угруповання
ОУВ	Оперативне угруповання військ
ПБ	Пункт базування
ПММ	Пально-мастильні матеріали
ПМТП	Польові магістральні трубопроводи
ПМБ	Пункт маневреного базування
ПП	Пункт постачання
ППД	Пункт постійної дислокації
ПУ	Пункт управління
ТПР	Тимчасовий перевантажувальний район
УМП	Угруповання морської піхоти
УРЗС	Угруповання різнорідних сил
УКБ	Управління капітального будівництва та ремонту
Фл	Флотилія
ЦУІЗ	Центральне управління інженерно-інфраструктурного забезпечення Командування Сил логістики Збройних Сил України

1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПРОЦЕДУРИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОЗМІЩЕННЯ БОЙОВИХ КОРАБЛІВ (КАТЕРІВ), КОРАБЛІВ, КАТЕРІВ (СУДЕН) ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ТА УСТАНОВ ВМС

1.1. Загальні положення

1.1.1. Операції з розміщення військ – комплекс заходів щодо організації порядку розміщення кораблів, катерів (суден), військових частин (окремих підрозділів), установ, військово-навчальних закладів у визначених пунктах (районах, військово-морських базах, портах, причалах), надання їм необхідних земельних ділянок, будівель і споруд, зберігання бойової і спеціальної техніки, запасів матеріальних засобів, проведення бойової і спеціальної підготовки, а також створення необхідних умов для господарчих, побутових (житлових) потреб особового складу та інших потреб.

Операції з розміщення кораблів, катерів (суден) та військових частин (підрозділів) ВМС організуються і здійснюються з метою своєчасного утримання інфраструктури, виконання заходів забезпечення їх живучості, створення необхідних житлово-побутових умов для особового складу при його розквартируванні (розміщенні) під час виконання завдань за призначенням як у стаціонарних, так і в польових умовах.

Операції з розміщення особового складу безпосередньо на кораблі, катері (судні) визначаються у відповідності з вимогами Положення про корабельну службу у Військово-Морських Силах Збройних Сил України, затвердженого наказом Міністра оборони України від 25.11.2003 № 415.

1.1.2. Основними завданнями операцій з розміщення кораблів, катерів (суден), військових частин (підрозділів) та установ ВМС є:

планування розквартирування військових частин (підрозділів);

визначення потреби та забезпечення ВМС земельними і водними ділянками, іншими об'єктами нерухомого майна, фондами та відповідними комунікаціями (мережами), необхідними для належного виконання завдань;

ведення бази даних щодо наявних земельних і водних ділянок, інших об'єктів нерухомого майна, фондів та комунікацій (об'єктів інфраструктури логістичного забезпечення та комунікацій) національної економіки, що можуть бути використані в інтересах ВМС для виконання завдань з оборони держави;

встановлення вимог до об'єктів інфраструктури логістичного забезпечення та її розвиток, участь у плануванні та здійсненні заходів оперативного обладнання території щодо забезпечення логістичних потреб;

здійснення заходів з розвитку системи базування корабельно-катерного складу для забезпечення стоянки бойових кораблів (катерів), кораблів, катерів (суден) забезпечення, розміщення розквартированих з'єднань, частин та установ в пунктах базування, забезпечення їх високої живучості і бойової готовності, їх розосередженого базування і можливості маневру в ході операції (бойових дій);

удосконалення існуючих об'єктів логістичної інфраструктури, створення

(розгортання) нових (баз, складів, шляхів підвозу, ремонту ОВТ, автомобільних шляхів, залізничних напрямків та станцій, аеродромної мережі, портів, трубопроводів, перенавантажувальних районів на можливих бар'єрних рубежах, тощо).

1.1.3. Заходи щодо організації операцій з розміщення військ включають: закупівлю, оренду, утримання та удосконалення об'єктів логістичного забезпечення, інших об'єктів нерухомого майна (призначених для розміщення військових організаційних структур, розміщення та зберігання ОВТ та МтЗ, проведення технічного обслуговування і ремонту кораблів, катерів, суден (на фондах ВМБ), ОВТ, розміщення особового складу (у польових умовах – розгортання в місцях розташування військових частин (підрозділів), польових таборів, польових складів, польових ремонтних майстерень), їх обладнання мережами енергопостачання, обігріву, водопостачання та утилізації відходів життєдіяльності, системами охорони та оборони, під'їзними шляхами; організацію їх експлуатації та утримання в робочому стані тощо; створення необхідних житлово-побутових умов для особового складу військових частин (підрозділів) як у стаціонарних, так і польових умовах, сприяння прийманню, зосередженню та подальшому висуванню військ; відновлення та технічне обслуговування військових комунікацій, сприяння захисту навколишнього середовища.

1.1.4. Операції з розміщення бойових кораблів (катерів), кораблів, катерів (суден) забезпечення, військових частин та установ ВМС у визначених пунктах включає використання спеціально обладнаних пунктів і берегових об'єктів, що забезпечують стоянку кораблів, катерів (суден), розміщення дислокованих з'єднань, військових частин та установ в цих пунктах, підтримання їх бойової готовності, відновлення боєздатності та виконання поставлених завдань як у мирний час, так і в особливий період.

Кожному корабельному з'єднанню (флотилії, дивізіону) різнорідних сил та військово-морській базі (ГВМБ, ВМБ) призначається операційна зона, яка включає морську ділянку з прибережною частиною території, що прилягає до неї, в межах якої розміщуються райони та пункти базування корабельно-катерних з'єднань та берегові об'єкти.

Комплекс пунктів базування кораблів, катерів (суден), аеродромів морської авіації, військово-морських баз, берегових баз забезпечення, об'єктів управління, навчальних центрів, військово-навчальних закладів, полігонів, судноремонтних підприємств, складів, арсеналів озброєння, матеріально-технічних запасів, позицій та полігонів БРАВ та МП, житлових, казармених містечок, будівель центрів відпочинку (клубів), комунально-побутових споруд, доріг та під'їзних шляхів та інших, які розташовані в межах операційної зони, складають систему базування Військово-Морських Сил Збройних Сил України.

1.1.5. Система КЕЗ ЗСУ являє собою цілісний функціональний комплекс, який зорієнтований на виконання таких основних груп завдань:

організація забезпечення військових частин казармено-житловим фондом військових містечок та земельними ділянками;

утримання і експлуатація казармено-житлового фонду, комунальних споруд та інженерних мереж;

забезпечення військових частин комунальними послугами та енергоносіями;

капітальний ремонт об'єктів житлового, загальновійськового та іншого призначення;

організація забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України та членів їх сімей жилими приміщеннями;

забезпечення військових частин майном квартирно-експлуатаційної служби;

організація навчання і підвищення кваліфікації персоналу квартирно-експлуатаційних органів;

планування витрат та організація фінансування заходів квартирно-експлуатаційного забезпечення.

1.1.6. Управлінські та виконавські функції процесу квартирно-експлуатаційного забезпечення вибудовані за чіткою вертикаллю: Центральне управління інженерно-інфраструктурного забезпечення Командування Сил логістики Збройних Сил України – квартирно-експлуатаційні відділи та квартирно-експлуатаційні частини – квартирно-експлуатаційні служби військових частин.

1.1.7. Керівництво операціями з розміщення військ (сил) ВМС в загальній структурі ЗС України здійснюється квартирно-експлуатаційними органами ЗС України, до яких відносяться:

Центральне управління інженерно-інфраструктурного забезпечення Командування Сил логістики Збройних Сил України;

квартирно-експлуатаційні управління, відділи (квартирно-експлуатаційні частини);

ЦУПЗ призначене для реалізації у ЗС України державної, військово-технічної політики з питань квартирно-експлуатаційного забезпечення ЗС України, розвитку системи технічної експлуатації фондів військових містечок з метою підтримання військ у стані високої бойової та мобілізаційної готовності.

ЦУПЗ організовує роботу, пов'язану з експлуатацією і ремонтом фондів військових містечок, забезпечує використання земельних ділянок.

КЕВ (КЕЧ) призначене для підтримання військ (сил) у стані високої бойової та мобілізаційної готовності з питань квартирно-експлуатаційного забезпечення.

КЕВ (КЕЧ) здійснює безпосереднє квартирно-експлуатаційне забезпечення військових частин, дислокованих в межах відповідальності.

КЕВ (КЕЧ) функціонально підпорядковується ЦУПЗ. З питань використання фондів і територій військових містечок виконує накази (розпорядження) начальника гарнізону.

1.1.8. Керівництво операціями та координація виконавчих функцій з питань розміщення військ (сил) ВМС в КВМС покладається на:

тил командування логістики КВМС через відділ інфраструктурного забезпечення;

управління капітального будівництва та ремонту КВМС.

Основними завданнями відділу інфраструктурного забезпечення є:

планування та координація виконання заходів з інфраструктурного забезпечення структурних військ (сил) ВМС;

ведення обліку та організація експлуатації гідротехнічних споруд;

координація в межах повноважень квартирно-експлуатаційного забезпечення з боку органів квартирно-експлуатаційних служб ЗСУ за територіальним принципом забезпечення;

координація в межах повноважень утримання, експлуатації і проведення своєчасного поточного ремонту фондів і територій військових містечок, які закріплені для утримання та експлуатації за підпорядкованими військовими частинами.

Основним завданням УКБ є виконання функцій замовника будівництва для створення та розвитку військових інфраструктурних комплексів (окремих об'єктів) в інтересах ВМС, з метою створення належних умов розквартирування військ, базування корабельно-катерного складу і функціонування об'єктів спеціального призначення.

1.1.9. Основними завданнями посадових осіб, які відповідають за розміщення військових частин ВМС є:

забезпечення військових частин фондами військового містечка, територією та земельними ділянками;

утримання, експлуатація і проведення своєчасного поточного ремонту фондів і територій військових містечок, квартирно-експлуатаційної служби, що передані військовій частині;

складання розрахунків, заявок, звітів з усіх видів квартирно-експлуатаційного забезпечення та надання їх до постачального органу.

забезпечення військових частин комунальними послугами та енергоносіями;

розроблення планів заходів з енергозбереження та економної роботи у квартирно-експлуатаційній службі та забезпечення їх виконання;

складання плану розподілу квартирно-експлуатаційного майна, палива, матеріалів для поточного ремонту між підрозділами військової частини;

забезпечення економного споживання палива, води, електроенергії та газу, а також матеріалів, які виділяються військовій частині на квартирно-експлуатаційне забезпечення та ремонтно-будівельні роботи;

здійснення в межах компетенції функцій замовника з будівництва, реконструкції, капітального ремонту фондів військового містечка, а також виконання технічного нагляду за ходом проведення у військових частинах робіт з будівництва, реконструкції та капітального ремонту військових об'єктів;

організація збереження та матеріальний облік фондів і територій

військових містечок, квартирного майна та земельних ділянок, переданих військовій частині на утримання та експлуатацію, проведення їх інвентаризації; здійснення контролю за протипожежним станом будівель, споруд і територій військових містечок;

організація та проведення роботи зі своєчасної підготовки до експлуатації у зимових умовах фондів і територій військових містечок;

участь в організації забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей житловими приміщеннями;

здійснення контролю за роботою працівників КЕС, зайнятих експлуатацією та ремонтом фондів і територій військових містечок;

організація навчання і підвищення кваліфікації військовослужбовців та працівників квартирно-експлуатаційних органів;

слідкування за утриманням лісонасаджень, здійснення озеленення та благоустрою військових містечок;

здійснення організації інфраструктурного забезпечення в особливий період;

планування витрат та організація фінансування заходів інфраструктурного забезпечення.

1.1.10. До інфраструктури розміщення (базування) військових частин ВМС у пунктах постійної дислокації відносяться:

гідротехнічні споруди (загороджувальні споруди : моли, хвилеломи та їх різновиди (дамби, шпори); причальні споруди: набережні (набережні стінки, скрізні набережні, оторочки), пірси (сполошні, скрізні) та пали; берегоукріплювальні споруди: хвиле відбивні стінки, відкисні укріплення берегу, буни, берегоукріплювальні хвилеломи; кінцеві частини плавучих причалів);

казармений фонд (казарми, навчальні будівлі і споруди, їдальні, будівлі штабів та управлінь, центри відпочинку (клуби), культурно-побутові та спортивні будівлі і споруди, комунально-побутові та торгово-побутові будівлі і споруди, будівлі медичних та дитячих закладів, вартові приміщення, виробничі будівлі, будівлі військових майстерень, сховищ та складів, пожежні депо);

житловий фонд (житлові будинки, гуртожитки, казарми поліпшеного планування (спеціально пристосовані казарми у розташуванні військової частини, які призначені для розміщення військовослужбовців рядового, сержантського і старшинського складу, служби за контрактом), готелі та інші будівлі, що включені до житлового фонду);

комунальні споруди (стаціонарні електростанції, трансформаторні підстанції (крім тих, що розташовані у службово-технічній забудові при аеродромах та технічних позиціях зенітних та ракетно-артилерійських військ); насосні станції водопостачання, каналізаційні станції перекачки, очисні споруди водопостачання і водовідведення, водозабірні споруди, артезіанські свердловини, водонапірні башти, споруди-резервуари для води; котельні, теплові пункти (крім тих, що розташовані у службово-технічній забудові при аеродромах та технічних позиціях зенітних та ракетно-артилерійських військ);

внутрішні та зовнішні мережі (водопроводу, водовідведення, тепlopостачання, гарячого водопостачання, газопостачання, електропостачання (повітряні та кабельні) і споруди на цих мережах, які забезпечують казарменно-житловий фонд та гідротехнічні споруди).

1.2. Розквартирування військових частин та облік фондів військових містечок і земельних ділянок

1.2.1. Розквартирування військових частин проводиться квартирно-експлуатаційними органами ЗСУ згідно із затвердженими штатами і нормами розквартирування військових частин ЗСУ.

Військові частини розміщуються у військових містечках.

До складу фондів військових містечок входять:

будівлі та споруди, що перебувають у державній власності і знаходяться на балансі військових частин та квартирно-експлуатаційних органів;
орендовані будівлі та споруди.

Оренда нерухомого майна проводиться згідно з законодавством України.

1.2.2. Приймання КЕУ, КЕВ (КЕЧ) будівель, споруд, інженерних мереж здійснюється:

від будівельних організацій - новобудов (реконструйованих);

від міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування;

від військових частин, що вибувають, - у разі звільнення ними фондів і територій військових містечок.

1.2.3. Приймання в експлуатацію новобудов (реконструйованих) оформлюється відповідно до законодавства України.

1.2.4. Приймання КЕУ, КЕВ (КЕЧ) будівель, споруд, інженерних мереж від міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування здійснюється комісіями, які призначаються наказом Міністерства оборони України. Приймання оформлюється за актом приймання (передачі) будівель, споруд та території військового містечка та за типовою формою "Акт приймання-передачі основних засобів", затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 13.09.2016 № 818 "Про затвердження типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядку їх складання", зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.10.2016 за № 1336/29466, які є підставою для взяття будівель, споруд, інженерних мереж на баланс у КЕУ, КЕВ (КЕЧ).

1.2.5. Приймання (передача) фондів і територій військових містечок між КЕУ, КЕВ (КЕЧ) здійснюється комісією, яка призначається наказом Міністерства оборони України. Приймання оформлюється за актом приймання (передачі) будівель, споруд та території військового містечка та за типовою

формою “Акт приймання-передачі основних засобів”, затвердженою наказом Міністерства фінансів України від 13.09.2016 № 818 “Про затвердження типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядку їх складання”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.10.2016 за № 1336/29466, які є підставою для взяття будівель, споруд, інженерних мереж на баланс у КЕУ, КЕВ (КЕЧ).

Під час приймання КЕУ, КЕВ (КЕЧ) зобов'язані отримати всю технічну документацію на нерухоме майно, що передається.

1.2.6. Передача і зняття з балансу КЕУ, КЕВ (КЕЧ) будівель, споруд, інженерних мереж здійснюється відповідно до законодавства України.

1.2.7. Будівлі, споруди, інженерні мережі та об'єкти незавершеного будівництва списуються за умови, якщо вони непридатні до подальшого використання (у разі коли їх відновлення є неможливим або економічно недоцільним).

Закінчення встановлених строків служби будівель, споруд, інженерних мереж не може бути підставою для їх списання, якщо вони за своїм станом або після ремонту ще придатні для подальшого використання за призначенням.

1.2.8. Визначення технічного стану, списання будівель, споруд, інженерних мереж, а також оформлення необхідної документації на їх списання здійснюється комісіями балансоутримувача фондів.

Будівлі та споруди, які знаходяться на вартісному обліку квартирно-експлуатаційних органів, списуються із залученням представників військових частин, за якими закріплені ці фонди, на підставі затвердженого Акта списання будівлі (споруди).

Експлуатація списаних будівель та споруд, а також тих, що підлягають розбиранню, заборонена.

Списані будівлі та споруди підлягають розбиранню у тримісячний строк з дати затвердження акта списання.

Розбирання будівель та споруд оформляється Актом розбирання будівель та споруд, на підставі якого списані будівлі та споруди знімаються з обліку.

1.2.9. Будівлі, споруди, інженерні мережі, що є придатними для подальшого використання, але не знаходять застосування у повсякденній діяльності військ, відповідно до чинного законодавства можуть відчужуватись або передаватись в оренду.

1.2.10. Оренда нерухомого майна державної та комунальної власності, яке необхідне для розміщення військових частин, здійснюється відповідно до законодавства України.

Організація роботи щодо оренди такого майна покладається на ЦУПЗ.

Будівлі, споруди, інженерні мережі, які втратили своє значення, але придатні для подальшого використання, не можуть бути списані і підлягають зберіганню.

Придатність для подальшого використання встановлюється квартирно-експлуатаційними органами ЗСУ.

1.2.11. Фонди військових містечок та земельні ділянки, утримання яких фінансується за рахунок бюджетних асигнувань відповідно до кошторису МОУ на квартирно-експлуатаційне забезпечення, обліковуються у КЕУ, КЕВ (КЕЧ).

1.2.12. Кількісний облік фондів військових містечок, інженерно-інфраструктурного майна та земельних ділянок у КЕУ, КЕВ (КЕЧ) здійснюється з метою:

своєчасного забезпечення відповідних посадових осіб КЕУ достовірними даними про наявність, рух і якісний (технічний) стан цього нерухомого майна, необхідними для планування та організації квартирно-експлуатаційного забезпечення військ;

контролю за збереженням, законністю, доцільністю та ефективністю використання нерухомого військового майна;

підготовки вихідних даних для складання звітних документів.

1.2.13. Облік будівель і споруд, які не відносяться до казарменого фонду (командні пункти, спеціальні і фортифікаційні споруди, гідротехнічні споруди, будівлі та споруди, що розташовані у службово-технічній забудові при аеродромах та технічних позиціях зенітних ракетних та радіотехнічних військ, арсеналів, баз і складів зберігання боєприпасів, їх огороження), здійснюється балансоутримувачем (за номенклатурою майна).

1.2.14. КЕУ, КЕВ (КЕЧ) здійснює кількісний облік будівель, споруд, інженерних мереж, які:

належать державним (казенним) підприємствам, організаціям і установам (крім бюджетних установ), що знаходяться у сфері управління МОУ (далі - підприємства). Щорічно станом на 01 січня поточного року підприємства проводять звірки наявності й руху фондів з відповідними КЕУ, КЕВ (КЕЧ) та надають останнім документи, які підтверджують наявність та рух фондів (копії актів приймання (передачі), актів списання та розбирання, договорів купівлі-продажу);

належать міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування і передані МОУ в оренду.

1.2.15. Облік фондів військових містечок, інженерно-інфраструктурного майна та земельних ділянок полягає в оформленні первинних документів, здійсненні своєчасних, повних, достовірних і точних записів у книгах (картках) кількісного обліку (накопичувачах інформації ПЕОМ) усіх операцій, пов'язаних з прийманням (передачею), зміною якісного (технічного) стану та списанням з

кількісного обліку будівель і споруд.

1.2.16. Уся документація з кількісного обліку фондів військових містечок та земельних ділянок зберігається у відповідному КЕУ, КЕВ (КЕЧ).

1.2.17. За організацію обліку відповідають начальники відповідних КЕУ, КЕВ (КЕЧ). Особи, що безпосередньо ведуть облік, відповідають за правильне оформлення (у межах обов'язків) усіх облікових документів згідно з чинним законодавством України.

1.2.18. Посадові особи ЦУПЗ під час перевірок квартирно-експлуатаційних органів ЗС України вживають необхідних заходів щодо наведення і підтримання належного порядку в кількісному обліку казармено-житлового фонду, комунальних споруд та інженерних мереж.

1.2.19. Бухгалтерський облік організовується і ведеться в КЕУ, КЕВ (КЕЧ) та у фінансових органах, які для КЕУ, КЕВ (КЕЧ) є розпорядниками коштів вищого рівня.

1.2.20. Начальники квартирно-експлуатаційних органів ЗСУ здійснюють контроль за веденням кількісного та вартісного обліку казармено-житлового фонду, комунальних споруд та інженерних мереж.

1.2.21. Планові інвентаризації фондів військових містечок, інженерно-інфраструктурного майна та земельних ділянок проводяться в строки, визначені законодавством України.

Позапланові інвентаризації проводяться обов'язково у разі: приймання (здачі) посади матеріально відповідальними особами; формування, переформування і розформування військової частини; установлення фактів зловживань службовим становищем, інших службових порушень, крадіжок або зіпсування, а також за рішенням органів досудового розслідування;

катастрофи, аварії, пожежі або стихійною лиха.

Інвентаризаційні відомості з генеральними планами військових містечок, зведені картки фондів військових містечок, інженерно-інфраструктурного майна та земельних ділянок КЕУ, КЕВ (КЕЧ) подають до ЦУПЗ.

1.3. Визначення розрахункових потреб у земельних ділянках та в розквартируванні військ (сил), необхідних для підготовки та виконання завдань з відсічі збройної агресії

1.3.1. Суб'єктами визначення потреб сил оборони у земельних ділянках та у розквартируванні військ (сил) в інтересах підготовки та ведення операції сил оборони, окремих операцій (заходів) та ведення територіальної оборони (далі – потреби сил оборони) є Генеральний штаб Збройних Сил України (Головне управління логістики (J-4), Командування Сил логістики Збройних

Сил України разом з підпорядкованими йому квартирно-експлуатаційними органами та Головне управління майна та ресурсів.

Суб'єкти, в межах наданих повноважень, планують та організовують забезпечення військ (сил) ВМС земельними ділянками та фондами (нерухомим майном), необхідними для забезпечення розквартирування військ (сил) у ході підготовки та ведення операції сил оборони, окремих операцій (заходів) та ведення територіальної оборони.

Об'єктами визначення потреб сил оборони є земельні ділянки та фонди (нерухоме майно), необхідні для розквартирування військ (сил), що надаються в інтересах ВМС та інших складових сил оборони для забезпечення їх життєдіяльності.

1.3.2. Принципи та завдання щодо визначення потреб у земельних ділянках та у розквартируванні військ (сил) ВМС в інтересах підготовки та ведення операції сил оборони, окремих операцій (заходів) та ведення територіальної оборони.

1.3.3. Принципами визначення потреб є завчасність, плановість, комплектність і узгодженість.

1.3.4. Завданнями визначення потреб є:

проведення розрахунків відповідно до покладених завдань, наявності земельних ділянок та фондів (нерухомого майна), які можливо використати для забезпечення розквартирування військ (сил);

передача земельних ділянок та фондів (нерухомого майна) за пропозиціями ВМС до сфери управління МОУ, їх примусове вилучення або відчуження у встановленому законодавством порядку;

своєчасне коригування показників потреби у земельних ділянках та фондах (нерухомому майні);

забезпечення картографічною продукцією відповідно до поставлених завдань;

наращування готовності військ (сил) до виконання завдань за призначенням.

1.3.5. Організація визначення потреб у земельних ділянках та у розквартируванні військ (сил) в інтересах підготовки та ведення операції сил оборони, окремих операцій (заходів) та ведення територіальної оборони.

1.3.6. Визначення потреб здійснюється відповідно до цього статуту та інших нормативно-правових актів.

1.3.7. Вихідними даними для визначення потреб є:

на тактичному рівні – для військових частин:

штати, таблиці до штатів військових частин;

бойові накази (розпорядження) старшого начальника;

нормативні (розрахункові) показники бойових статутів родів військ (сил), настанов (доктрин), стандартів ЗСУ з підготовки ведення бойових (спеціальних) дій, територіальної оборони, логістичного та медичного забезпечення;

на оперативному рівні – для КВМС, КМП та МК:

донесення: форми 6.12/РВ, 6.13/РВ, 6.14/РВ Табеля термінових донесень “Щодо наявності вільного фонду, використання земельних ділянок земель оборони”;

бойовий та чисельний склад ЗС, інших складових сил оборони;

директивні документи начальника ГШ;

на стратегічному рівні – для ГШ, КОС:

Стратегічний замисел (головна ідея замислу) застосування ЗСУ та інших складових Сил оборони;

схема мобілізаційного розгортання ЗС та інших складових Сил оборони;

бойовий та чисельний склад ЗС та інших складових Сил оборони.

1.3.8. Структура потреб у земельних ділянках та розквартируванні військ (сил) складається із:

потреби на стратегічне розгортання;

потреби на застосування.

Вказані потреби поділяються:

за напрямком забезпечення стратегічного розгортання – на потреби на відмобілізування і приведення у бойову готовність та на переміщення військ (сил) у райони бойового призначення;

за напрямком забезпечення застосування військ (сил) – на потреби у розміщенні військ (сил) в районах бойового призначення, ведення територіальної оборони та розміщення військ (сил) в районах відновлення боєздатності.

1.3.9. Потреба визначається за наступними напрямками:

у земельних ділянках – для забезпечення:

заходів стратегічного розгортання (формування підрозділів, бойового злагодження частин (підрозділів), їх зосередження в вихідних районах (районах очікування, завантаження, розвантаження, перевантаження) під час переміщення);

зосередження військ (сил) у районах бойового призначення (обладнання бойових (стартових) позицій, розгортання (облаштування) базових (польових) таборів, будівництва фортифікаційних (захисних) споруд для розміщення особового складу, пунктів управління на рухомій базі, польових артилерійських складів, інших об’єктів логістичного та медичного забезпечення у польових умовах);

обладнання пунктів маневреного базування військових кораблів, оперативних аеродромів морської авіації, їх обладнання мережами енергопостачання, обігріву, водопостачання та каналізації (утилізація відходів життєдіяльності), системою охорони та оборони, під’їзними шляхами;

у розквартируванні військ (сил) – для забезпечення розміщення (розквартирування):

військових частин (підрозділів), які входять до складу угруповань військ (сил) – у фортифікаційних (захисних) спорудах (на оборонних рубежах: ВОП, РОП, БРО, бойових (стартових позиціях) та у тилкових районах операційних зон (на фондах військових містечок (у тому числі вивільнених), навчальних центрів, полігонів, польових таборів, державної, комунальної та приватної власності);

військових частин (підрозділів) територіальної оборони – на фондах державної, комунальної та приватної власності (місцевої промислово-економічної бази) за територіальним принципом.

1.3.10. Військові частини здійснюють розрахунки потреб для забезпечення відмобілізування і приведення у бойову готовність та переміщення і розміщення у районах бойового призначення.

Потреба визначається, як різниця розрахункової потреби за нормами, встановленими директивними документами МО, ГШ, КВМС, бойовими статутами, відповідними стандартами та наявністю земель оборони і фондів для розміщення особового складу, озброєння та військової техніки.

ВМС як вид ЗСУ, окремі роди військ (сил) ВМС – МК та КМП (структурними підрозділами логістики штабу органу військового управління (J, (G,N,A)-4), узагальнюють розрахунки та формують потребу на оперативне розгортання (забезпечення переміщення військових частин в райони оперативного (бойового) призначення, створення угруповань) та на застосування.

Командуванням об'єднаних сил, угрупованнями військ (сил) здійснюють розрахунки потреб на застосування (ведення операцій, бойових, спеціальних дій).

Розрахунки потреб здійснюються:

всіма органами військового управління – на відмобілізування, приведення у бойову готовність, у тому числі, на бойове злагодження; на формування військових частин; на переміщення у райони бойового призначення; ведення операції сил оборони, окремих операцій та територіальної оборони; відновлення боєздатності військових частин, які вийшли зі складу КОС. Крім того: КВМС – на забезпечення охорону підводного простору; КОС – на забезпечення ведення операції сил оборони.

ГУЛ – узагальнює вище перелічені розрахунки, формує загальну потребу Збройних Сил та інших складових сил оборони, надає її до Центрального управління оборонних ресурсів (J-8) та Головного управління оборонного планування (J-5).

На підставі узагальнених потреб Збройних Сил та інших складових сил оборони визначаються шляхи їх задоволення.

Потреби у земельних ділянках та фондах для розквартирування військ (сил) визначається, як різниця між розрахунковими показниками загальної потреби та показників наявних (закріплених) земель оборони і фондів для

розквартирування військ (сил).

Шляхами задоволення потреб є:

у земельних ділянках – використання вивільнених земель оборони (Міноборони та інших складових сил оборони) та земель приватної, комунальної та державної власності;

у фондах для розквартирування військ (сил) – використання вивільнених фондів Міноборони та інших складових сил оборони, фондів приватної, комунальної та державної власності (місцевої промислової бази) у тилкових районах та розташування у фортифікаційних (захисних) спорудах, у районах бойового призначення.

Організацію задоволення потреб здійснює КСЛ через підпорядковані квартирно-експлуатаційні органи за заявками або військово командування у межах діючого законодавства.

1.3.11. Розрахунки потреб оформлюються у вигляді відповідних план-заявок за розділами замовлення.

План-заявки містять у собі показники розрахунків потреб у земельних ділянках та у розквартирування військ (сил).

Пояснювальна записка до план-заявок відображає загальні показники потреби в ній вказується: мета проведення розрахунків потреб; суб'єкти, які здійснювали формування потреб; загальна орієнтовна вартість витрат на оренду (компенсацію за примусове вилучення та/або відчуження) земельних ділянок та фондів (нерухомого майна) за відповідні розділи з обґрунтуванням проведених розрахунків; проблемні питання щодо задоволення потреб.

1.3.12. Розрахунки потреб оформлюються у вигляді документа, який має титул, зміст, план-заявки та пояснювальну записку і підписується відповідним керівником.

Пояснювальна записка відпрацьовується з дотриманням вимог керівних документів Міністерства оборони України та Генерального штабу Збройних Сил України з питань ведення діловодства.

Розроблення, зберігання та поводження з документами щодо потреб здійснюється з дотриманням вимог законодавства України та нормативно-правових актів щодо збереження державної таємниці та захисту інформації з обмеженим доступом (службової інформації).

1.4. Утримання та експлуатація казарменого фонду, комунальних споруд, інженерних мереж і територій військових містечок

1.4.1. Завданням утримання та експлуатації казарменого фонду, комунальних споруд, інженерних мереж, територій військових містечок є тривале, не менше встановлених строків служби, збереження їх у справному стані для нормального розміщення, забезпечення бойової підготовки і культурно-побутових потреб особового складу, зберігання техніки та майна військових частин.

1.4.2. Правильна експлуатація казарменого фонду, комунальних споруд, інженерних мереж, територій військових містечок досягається:

утриманням їх згідно з вимогами Статуту внутрішньої служби ЗСУ, відповідними правилами і нормами технічної експлуатації;

своєчасним і якісним проведенням технічного обслуговування, поточного та капітального ремонту казарменого фонду, комунальних споруд, інженерних мереж, благоустрою територій військових містечок (доріг, тротуарів, дитячих і спортивних майданчиків, огорож тощо); проведенням профілактичних заходів з пожежної безпеки; дотриманням правил охорони праці.

1.4.3. Утримання та експлуатація казарменого фонду, комунальних споруд, інженерних мереж, територій військових містечок здійснюються працівниками КЕУ, КЕВ (КЕЧ) та військових частин за штатними розписами в межах ліміту чисельності та коштів, що виділяються на ці цілі.

КЕУ, КЕВ (КЕЧ) та військові частини можуть залучати на договірних засадах суб'єктів господарювання (незалежно від форми власності) для надання послуг та виконання робіт з утримання казарменого фонду, комунальних споруд та інженерних мереж військових містечок.

Розрахунки за надані послуги та виконані роботи здійснюються в межах бюджетних асигнувань, які передбачені кошторисом МОУ на квартирно-експлуатаційне забезпечення.

1.4.4. Експлуатація казарменого фонду, комунальних споруд, інженерних мереж, територій військових містечок здійснюється з дотриманням максимальної економії коштів та матеріальних засобів без нанесення шкоди технічному стану будинків, комунальних споруд, інженерних мереж, без зменшення їх строків служби, а також без погіршення санітарно-гігієнічних і культурно-побутових умов особового складу військових частин.

1.4.5. Улаштування електропроводки та підключення до існуючих електромереж додаткових струмоприймачів здійснюється тільки з дозволу начальника КЕУ, КЕВ (КЕЧ).

1.4.6. Контроль за дотриманням норм і правил з улаштування та експлуатації блискавко захисних пристроїв на об'єктах комунально-побутового призначення (водонапірні башти, димові труби котелень, вежі пожежних депо, сховища з речовим, медичним та технічним майном), які за ступенем блискавко захисту відносяться до III категорії, покладається на квартирно-експлуатаційні органи ЗС України.

Контроль за дотриманням норм і правил з улаштування та експлуатації блискавко захисних пристроїв окремих будівель і споруд I – III категорій, які не відносяться до вищезазначених об'єктів, покладається на балансоутримувача.

1.4.7. Технічний нагляд та технічне обслуговування, капітальний і поточний ремонт газопроводів, газових приладів і споруд виконуються згідно з Правилами безпеки систем газопостачання України, затвердженими наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 15.05.2015 № 285, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 08.06.2015 № 674/27119.

1.4.8. На території військових містечок, навчальних центрів і полігонів повинні бути виділені місця організованого збору сміття та побутових відходів, обладнані відповідними контейнерами.

Зовнішні вбиральні, умивальники та контейнери для сміття встановлюються згідно з вимогами діючих будівельних та санітарних норм.

Місце їх встановлення погоджується з медичною службою військової частини (гарнізону) та КЕУ, КЕВ (КЕЧ).

Вигреби зовнішніх вбиралень та контейнери для сміття повинні бути щільно закриті, своєчасно очищатися від нечистот і сміття та систематично дезінфікуватися.

На території військових містечок, у службових та житлових приміщеннях повинні проводитися дератизація та дезінсекція.

1.4.9. Організація протипожежного захисту, пожежно-профілактичної роботи і забезпечення пожежним майном здійснюються згідно з Положенням про пожежну безпеку в системі Міністерства оборони України, затвердженим наказом Міністерства оборони України від 29.09.2014 № 685, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 2.12.2014 № 1537/26314.

1.4.10. За зеленими насадженнями на території військових містечок, навчальних центрів і полігонів силами особового складу військових частин повинен бути організований належний догляд (обрізка гілок, своєчасне поливання, підкорм дерев тощо).

1.4.11. Контроль за санітарним та екологічним станом територій військових містечок, навчальних центрів і полігонів здійснюється медичною службою, службою радіаційного, хімічного і біологічного захисту розквартированих військових частин та комісією, призначеною наказом начальника КЕВ (КЕЧ).

1.4.12. Зони санітарної охорони джерел водопостачання, резервуари для води, насосні станції, споруди для знезаражування і очищення питної води повинні мати огорожі і знаходитися під систематичним спостереженням квартирно-експлуатаційної і медичної служб військових частин.

Свердловини, що не експлуатуються, повинні бути законсервовані або затампоновані з дотриманням санітарно-технічних правил.

Джерела водопостачання для зовнішнього та внутрішнього пожежогасіння повинні утримуватися у справному стані, мати під'їзди та обладнуватися лічильниками.

1.4.13. Скидати забруднені стічні води у водоймища і на рельєф категорично забороняється.

1.4.14. У разі якщо військове містечко, навчальний центр, полігон не передаються військовим частинам, що прибули (фонд пустує), будівлі, комунальні споруди і устаткування командиром військової частини, яка вибуває з даного військового містечка, навчального центру, полігона останньою, переводяться у стан консервації. Технічне керівництво роботами з консервації здійснює начальник КЕУ, КЕВ (КЕЧ).

1.4.15. Консервація котлів та обладнання котельних проводиться згідно з інструкціями заводу-виробника.

1.4.16. З метою підтримання казармено-житлового фонду, комунальних споруд та інженерних мереж у належному експлуатаційному стані і запобігання їх передчасному зносу в установлені строки проводиться їх поточний та капітальний ремонт, а також підготовка до експлуатації в зимових умовах.

Щороку до зимового періоду експлуатації готуються усі наявні фонди військового містечка, у тому числі законсервовані і тимчасово незадіяні.

1.4.17. КЕУ, КЕВ (КЕЧ) забезпечують в опалювальний період безперервну роботу систем центрального опалення казарменого фонду військових містечок.

1.4.18. Кількість палива, що підлягає спаленню в котельні, визначається за нормами витрат тепла і палива на комунально-побутові потреби для військових частин.

1.4.19. У кожній котельні ведеться експлуатаційна документація.

Начальник теплового господарства КЕУ, КЕВ (КЕЧ) та начальник КЕС військової частини, інженерно-технічні працівники постачального КЕУ, КЕВ (КЕЧ) зобов'язані систематично перевіряти правильність ведення експлуатаційної документації котельні.

1.4.20. Основні етапи підготовки фонду до зимової експлуатації:

1-й етап (до 15 квітня) - комісійне проведення загального весняного огляду будівельних конструкцій, комунального обладнання та інженерних мереж, виявлення дефектів;

2-й етап (до 25 квітня) - планування заходів з підготовки казарменого фонду, комунальних споруд та інженерних мереж до експлуатації в зимових умовах;

3-й етап (до 01 вересня) - виконання основних обсягів робіт з ремонту та технічного обслуговування;

4-й етап (до 10 вересня) - проведення випробувань та перевірок систем та мереж тепло-, електро-, водо-, газопостачання та водовідведення на функціонування, перевірка готовності експлуатаційного персоналу, усунення виявлених недоліків;

5-й етап (до 15 вересня) - комісійне проведення загального осіннього огляду фондів військового містечка із складанням Акта перевірки стану готовності будівель, споруд, інженерних мереж та території військового містечка до експлуатації в зимовий період.

1.4.21. Початок опалювального періоду встановлюється для кожного гарнізону не раніше зниження середньої добової температури зовнішнього повітря протягом трьох діб поспіль нижче $+8^{\circ}\text{C}$, а кінець опалювального періоду - з підвищенням середньої добової температури протягом трьох діб поспіль вище $+8^{\circ}\text{C}$. Середньодобова температура визначається як середньоарифметичне показників температур зовнішнього повітря о сьомій, тринадцятій та двадцять першій годинах. З метою оперативного контролю за ходом опалювального періоду у військових містечках ЗСУ щодня до 20.00 починаючи з 15 жовтня подаються до ЦУПЗ через диспетчерську службу КЕВ (КЕЧ), КЕУ Відомості про хід опалювального періоду у військових містечках ЗСУ.

Початок і кінець опалювального періоду оголошується наказом начальника гарнізону.

1.4.22. У КЕУ, КЕВ (КЕЧ) та кожній військовій частині ведеться Журнал зауважень та пропозицій осіб, які проводять інспектування щодо усунення недоліків, виявлених під час перевірки експлуатації будівель, комунальних споруд, інженерних мереж та територій військових містечок.

1.4.23. Керівники квартирно-експлуатаційних органів ЗСУ та командири військових частин повинні вживати заходів з раціонального і ефективного використання комунальних послуг та енергоносіїв, контролювати дотримання норм споживання паливно-енергетичних ресурсів, у тому числі:

1.4.24. Утримання та експлуатація нерухомого майна, переданого МОУ в оренду для розміщення військових частин, здійснюються відповідно до законодавства України та укладених договорів оренди.

1.5. Забезпечення комунальними послугами та енергоносіями військових частин

1.5.1. Комунальні послуги та енергоносії надаються відповідно до норм витрат енергоносіїв та комунальних послуг у ЗСУ, методики нормування витрат палива на комунально-побутові потреби військових частин відповідно

до чинного законодавства України.

1.5.2. Комунальні послуги поділяються на:

комунальні послуги (централізоване постачання холодної та гарячої води, водовідведення, газо- та електропостачання, централізоване опалення, а також вивезення побутових відходів тощо);

послуги з утримання будинків і споруд та прибудинкових територій (прибирання внутрішньобудинкових приміщень та прибудинкової території, санітарно-технічне обслуговування, обслуговування внутрішньобудинкових мереж, утримання ліфтів, освітлення місць загального користування, поточний ремонт, вивезення побутових відходів тощо);

послуги з управління будинком, спорудою або групою будинків (балансоутримання, укладання договорів на виконання послуг, контроль виконання умов договору тощо);

послуги з ремонту приміщень, будинків, споруд (заміна та підсилення елементів конструкцій та мереж, їх реконструкція, відновлення несучої спроможності несучих елементів конструкцій тощо).

Витрати енергоносіїв та комунальних послуг визначаються за показниками лічильників, а за їх відсутності - розрахунковим методом відповідно до нормативних документів.

1.5.3. Оплата комунальних послуг військовим частинам, що утримуються за рахунок кошторису МОУ, провадиться за рахунок відповідних бюджетних асигнувань.

1.5.4. Заявка про потребу в комунальних послугах та енергоносіях (у фізичних показниках) на наступний рік подається КЕУ, КЕВ (КЕЧ) до ЦУПЗ до 20 вересня поточного року (за кожен військову частину). Заявка підписується відповідним начальником квартирно-експлуатаційного органу.

1.5.5. Граничні обсяги споживання комунальних послуг та енергоносіїв на наступний рік у фізичних показниках та коштах (далі - ліміт) складаються відповідно до кошторису МОУ на оплату комунальних послуг та енергоносіїв на відповідний рік.

Ліміти затверджуються:

ЦУПЗ для КЕУ, КЕВ (КЕЧ) - у двотижневий строк після затвердження кошторису МОУ на наступний рік;

КЕУ, КЕВ (КЕЧ) для кожної військової частини - в тижневий строк після отримання лімітів споживання енергоносіїв від Центрального ЦУПЗ. Ліміти споживання комунальних послуг та енергоносіїв доводяться до кожної окремої військової частини.

1.5.6. Військові частини забезпечуються електроенергією, водою, тепловою енергією та природним газом:

від власних комунальних установок КЕУ, КЕВ (КЕЧ) і військових частин (електростанцій, водонасосних станцій, котелень);
від інших мереж підприємств і організацій за договорами про надання комунальних послуг.

1.5.7. КЕУ, КЕВ (КЕЧ) та військові частини оформляють договори про надання комунальних послуг та енергоносіїв з відповідними підприємствами та організаціями. Договори до підписання перевіряються та візуються головним бухгалтером і юрисконсультом КЕУ, КЕВ (КЕЧ).

За своєчасне укладення та виконання договорів відповідає начальник КЕУ, КЕВ (КЕЧ).

При цьому командир військової частини відповідає за:

раціональне використання комунальних послуг та енергоносіїв, дотримання лімітної дисципліни (споживання комунальних послуг та енергоносіїв виключно в межах лімітів, встановлених КЕУ, КЕВ (КЕЧ) та постачальником);

належне утримання технологічних мереж та приладів обліку комунальних послуг та енергоносіїв;

збереження пломбування приладів обліку та їх своєчасну повірку;

своєчасне надання до КЕУ, КЕВ (КЕЧ) даних показників лічильників та актів звірок з постачальними підприємствами.

КЕУ, КЕВ (КЕЧ) відповідає за:

встановлення та своєчасне доведення до військової частини лімітів споживання комунальних послуг та енергоносіїв в межах бюджетних асигнувань;

контроль за споживанням військовою частиною комунальних послуг та енергоносіїв;

своєчасне проведення розрахунків за спожиті військовою частиною комунальні послуги та енергоносії в межах встановлених лімітів;

корегування лімітів споживання військовою частиною комунальних послуг та енергоносіїв у разі змін у кошторисі МОУ.

1.5.8. Оплата спожитих комунальних послуг та енергоносіїв за військові частини, які розміщуються (у тому числі тимчасово) на фондах, що орендовані МОУ, здійснюється за договорами про постачання (відшкодування вартості спожитих) комунальних послуг та енергоносіїв квартирно-експлуатаційними органами, у зоні відповідальності яких знаходяться займані об'єкти, на підставі укладених договорів оренди.

1.5.9. Асигнування на оплату комунальних послуг та енергоносіїв виділяються начальником ЦУІЗ згідно із затвердженими лімітами споживання.

За понадлімітне споживання комунальних послуг та енергоносіїв і використання коштів на їх оплату понад бюджетні асигнування відповідають командири військових частин та начальники КЕУ, КЕВ (КЕЧ).

1.5.10. Звіт (щоквартальний) про стан споживання та використання коштів на оплату комунальних послуг, Звіт (щомісячний) про споживання комунальних послуг та енергоносіїв, Довідка (щотижнева) про стан споживання, проведення розрахунків та заборгованість за комунальні послуги та енергоносії надається КЕУ, КЕВ (КЕЧ) - до ЦУПЗ за підписом відповідного начальника квартирно-експлуатаційного органу.

1.6. Облаштування та утримання військових містечок військових частин

1.6.1. Приміщення та фасади будівель мають бути пофарбовані у визначений колір відповідно до вимог “Альбому зразків приміщень та фасадів військових будівель”. При цьому будівлі окремих зон військових містечок фарбуються в один колір. Архітектурні деталі фасадів фарбуються більш світлим кольором, а цоколі будівель більш темним. Фасади будівель, збудованих з якісних матеріалів, фарбувати не рекомендується. Зовнішні поверхні вікон і дверей фарбуються олійними фарбами сірого або коричневого кольору.

Усі кімнати мають бути пронумеровані. На зовнішній стороні вхідних дверей кожної кімнати вивішується табличка із зазначенням номера кімнати та її призначення, а в середині кожної кімнати на стіні – опис наявного в ній майна: меблів, інвентарю й обладнання.

Меблям, вартість яких становить понад 1000 грн за одиницю, присвоюється інвентарний номер, який має вісім знаків: перші три – 106 (номер субрахунку), четверта – 2 (номер підгрупи), останні чотири – порядковий номер предмета у підгрупі.

Меблям та інвентарю, вартістю до 1000 грн за одиницю, присвоюється номенклатурний номер, який має сім знаків: перші три – 113 (номер субрахунку), четверта – 6 (номер підгрупи), останні три – порядковий номер предмета у підгрупі. При цьому предметам одного найменування, якості матеріалу та ціни встановлюється один номенклатурний номер.

Інвентарні номери заносяться у форму ОЗ-9 (бюджет) “Інвентарна картка групового обліку основних засобів в бюджетних установах”.

Меблі, інвентар та обладнання закріплюються за приміщенням і без дозволу командира військової частини не можуть переноситися з приміщення одного підрозділу до іншого. Переносити меблі, інвентар та обладнання з приміщення однієї військової частини до іншої заборонено. У разі зміни кількості предметів у приміщенні складається новий опис.

Заборонено вивезення квартирного майна з військових містечок на навчання, у навчальні центри (табори) та при передислокації військових частин, за винятком однієї-двох металевих шаф (сейфів) для збереження в них секретних документів і грошей. При передислокації чи розформуванні військових частин ВМС і звільненні ними казарменого фонду командири цих частин зобов'язані здати меблі, казармений і пожежний інвентар до у постачального КЕВ (КЕЧ).

Шибки у вікнах нижніх поверхів, що виходять на міські вулиці, мають бути матові, а вікна обладнані ґратами.

Вхідні двері до казарми обладнуються оглядовим вічком, надійним засувом зсередини і звуковою сигналізацією з виведенням на днювального.

У всіх приміщеннях, що мають водопровід, для пиття води обладнуються фонтанчики, а в приміщеннях, де немає водопроводу – у кімнатах для вмивання встановлюються закриті на замок бачки з питною водою, які також обладнуються фонтанчиками. Бачки щоденно під наглядом чергового роти прополіскуються і поповнюються свіжою питною водою. Один раз на тиждень здійснюється їх дезінфекція. Ключі від бачків зберігаються у чергового роти.

Узимку вікна на даху будівель зачиняються, а влітку відчиняються, але захищаються спеціальними ґратами.

На горищах, у віддалених від димарів місцях, дозволяється зберігати зимові віконні рами.

Зовнішні туалети влаштовуються з водонепроникними вигрібними ямами не ближче 100 м від жилих приміщень, їдалень і пекарень. Доріжки до зовнішніх туалетів і самі туалети уночі освітлюються.

Перепланування приміщень, перенесення і розбирання існуючих і спорудження нових будівель, прокладення внутрішніх електромереж, ліній зв'язку, сигналізації та входів телевізійних антен, встановлення тимчасових і побудова нових печей без дозволу квартирно-експлуатаційних органів і органів пожежної охорони забороняється.

Ремонт обладнання, електричних, газових мереж та центрального опалення, проведення газо- електро- зварювальних робіт особами, які не мають спеціальної підготовки й дозволу на виконання цих робіт, забороняється.

Район розташування військової частини, територія військового містечка й прилеглі до нього вулиці мають бути озеленені, утримуватися в чистоті та порядку, а з настанням темряви освітлюватися. Територія військового містечка огорожується.

Район розташування військової частини для прибирання розподіляється на ділянки між підрозділами (ділянки підрозділів відзначаються покажчиками). Сміття збирається в контейнери, які закриваються кришками і регулярно вивозяться.

Контейнери встановлюються на майданчику з твердим покриттям. Не рідше ніж один раз на тиждень контейнери очищаються і дезінфікуються.

1.6.2. Комплекс інфраструктури ВМБ передбачає обладнаний район узбережжя і прилеглої ділянки моря для всебічного забезпечення сил флоту, що базуються і ведення бойових дій у встановленій зоні відповідальності (операційній зоні) ВМС.

Берегова частина комплексу споруд передбачає розміщення та створення належних умов життєдіяльності особового складу Військово-морської бази, корабельних підрозділів, підрозділу проти диверсійного забезпечення, підрозділу радіотехнічного спостереження, підрозділу

фельдєгерсько-поштового зв'язку, що передбачає забезпечення бойової готовності і умов підготовки особового складу, режиму праці, побуту, відпочинку складу сил і засобів, що входять.

Гідротехнічна частина комплексу передбачає стаціонарні причали, паливний пірс, зону зниженого майданчика (сліпа) вантажопідйомністю до 400 т., зони зниженого майданчика для завантаження техніки масою до 60 т. на корабель через опускную апарель, що забезпечує дислокацію і широкий маневр сил флоту.

У тиловій зоні причалів – розміщення судно-ремонтного підприємства для комплексного ремонту кораблів водотоннажністю до 4000 т., житлова зона, адміністративна-казармена зона, паркова зона, складська зона, спортивна зона, зона мобільного комплексу споруд контейнерного типу підрозділу проти диверсійного забезпечення, вертолітні майданчики.

Територія ВМБ за функціональним призначенням повинна поділятися на зони: гідротехнічну - для забезпечення умов стоянки кораблів та підймання із води плавзасобів; тилу причальну зону – з розділенням на зони: ремонту кораблів, паркову, зберігання ПММ, об'єкти ПДСЗ, вертолітні майданчики, житлову, адміністративно-казармену, спортивну, складську, розташування бойової та спеціальної техніки (парк ОВТ); медичну.

На території пункту постійної дислокації повинен бути передбачений майданчик (визначене місце) для проведення шикуння – стройовий плац.

Під час проектування ВМБ, Генеральним планом необхідно передбачати повний розвиток військового містечка з розбивкою черг і пускових комплексів, з огляду на реальні обсяги фінансування, забезпечення максимального використання наявного рельєфу при функціональному зонуванні території, а також вирішення питань інженерного забезпечення і благоустрою містечка.

1.6.3. Облаштування, планування та обладнання парків повинні забезпечувати зручність розміщення і зберігання машин, їх технічного обслуговування та ремонту у відповідності з технологічним процесом, а також збереження машин і технічного майна, швидкий і зручний вихід машин з парку; надійну охорону, оборону і маскування, пожежну безпеку та грозозахист; безпеку праці особового складу; охорону навколишнього середовища, з урахуванням завдань, що вирішуються військовою частиною, і умов її розміщення та діяльності.

Парком називається територія, обладнана для зберігання, обслуговування, ремонту і підготовки до бойового застосування ОВТ.

Постійні парки обладнуються у місцях постійного розташування частини і на полігонах (у таборі). При цьому озброєння, бойова та інша техніка розміщуються у закритих приміщеннях чи під навісами, а також на майданчиках з надійною огорожею.

1.6.4. У парку військових частин ВМС обладнуються:

контрольно-технічний пункт із приміщеннями для чергового парку, техніка (з безпеки дорожнього руху) – начальника контрольно-технічного

пункту, клас безпеки руху, інструктажу наряду, водіїв і старших машин; кімнатою для відпочинку наряду парку та водіїв чергових тягачів; приміщення або місце для проведення перед рейсового медичного огляду;

майданчик перевірки перед рейсом технічного стану техніки техніком (з безпеки дорожнього руху) – начальником контрольно-технічного пункту;

пункт заправлення;

пункт збирання відпрацьованих мастил і спеціальних рідин;

пункти чищення й миття машин;

майданчик (пункт) щоденного технічного обслуговування машин;

пункт технічного обслуговування й ремонту машин (ПТОР);

водомаслогрійка;

акумуляторна;

місця зберігання (стоянки) озброєння, бойової та іншої техніки;

сховища, що опалюються (приміщення) для чергового тягача та інших чергових машин;

майданчик для машин, що запізнилися з рейсу;

склади (приміщення для зберігання автомобільного та іншого технічного майна);

класи відпрацювання нормативів та технічного обслуговування автомобільної техніки;

внутрішні дороги парку;

дорожні покажчики, обмежувальні знаки швидкості руху машин та інші дорожні знаки;

необхідні технічні засоби охорони та пожежної сигналізації.

2. БАЗУВАННЯ (ДИСЛОКАЦІЯ) ВІЙСЬК (СИЛ) ВМС

2.1. Загальні положення

2.1.1. Базування (дислокація) військ (сил) ВМС – це розміщення з'єднань, військових частин та установ ВМС у завчасно обладнаних (чи обладнаних під час ведення воєнних дій) місцях (районах), яке забезпечує підтримання їхньої бойової готовності, відновлення боєздатності та виконання поставлених завдань як у мирний час, так і в особливий період.

Базування (дислокація) військ (сил) обумовлюється призначенням й складом з'єднань та військових частин ВМС, воєнно-географічними та навігаційно-гідрографічними умовами, а також інфраструктурою місць (районів) базування (дислокації).

Базування (дислокація) військ (сил) забезпечується системою базування, яка являє собою сукупність об'єктів, обладнаних у призначених місцях (районах), з відповідними силами та засобами, призначеними для всебічного забезпечення бойової і повсякденної діяльності з'єднань та військових частин ВМС.

Основними елементами системи базування (дислокації) військ (сил) ВМС є військово-морські бази, основні пункти базування та пункти маневрового

базування надводних сил, аеродроми й інші об'єкти морської авіації, пункти та райони дислокації військових частин морської піхоти, місця розташування та позиційні райони берегових ракетно-артилерійських військ.

Система базування (дислокації) військ (сил) ВМС також включає об'єкти управління, зв'язку, бойової підготовки, судноремонтні підприємства, склади, арсенали озброєння та інших матеріальних засобів з пунктами видачі зброї та матеріальних засобів; комплекси житлових та інших споруд, об'єкти навігації, а також інші об'єкти, які забезпечують повсякденну й бойову діяльність військ (сил).

Система базування ВМС повинна відповідати таким вимогам: мати розвинуту систему зв'язку та транспортних комунікацій; повністю та в установлені терміни задовольняти потреби військ (сил); мати надійну оборону та захист від нападу противника з усіх напрямків; мати функціональну стійкість у разі застосування противником різних засобів ураження; забезпечувати зручність та безпечність базування військ (сил) у воєнно-географічному та навігаційно-гідрографічному відношенні; мати необхідний резерв запасів, засобів їх доставки та навантаження.

Пункти базування корабельних з'єднань займають провідне місце в системі базування сил ВМС та являють собою спеціально обладнані, захищені від нападу противника та хвилювання моря ділянок акваторій та прилеглих територій для забезпечення стоянки кораблів, катерів (суден) та здійснення безпосереднього тилового, спеціально-технічного та інших видів забезпечення (в загальній системі логістичного забезпечення).

Кількість кораблів, катерів (суден) в кожному пункті базування повинна дотримуватись (обмежується) прийнятим нормам розосередження.

2.2. Базування надводних сил ВМС

2.2.1 Базування надводних сил ВМС забезпечується створенням військово-морських баз, основних пунктів базування, пунктів маневрового базування, пунктів постачання та визначенням місць стоянки кораблів.

Військово-морські бази є територіальними з'єднаннями, призначеними для матеріального, медичного та морально-психологічного забезпечення військ (сил), які розташовуються у пунктах базування в зоні відповідальності військово-морських баз, забезпечення розгортання й повернення кораблів до пунктів базування, а також їхньої охорони та оборони під час перебування в пунктах базування.

Для виконання військово-морськими базами завдань за призначенням до їхнього складу призначаються дивізіони кораблів охорони та забезпечення, дивізіони суден забезпечення, військові частини (підрозділи, установи) матеріального, медичного та морально-психологічного забезпечення.

Основні пункти базування призначаються для розташування з'єднань та військових ВМС із забезпеченням надійної стоянки кораблів, які входять до їхнього складу, матеріального, медичного та морально-психологічного забезпечення їхньої повсякденної та бойової діяльності, проведення бойової підготовки й відновлення боєздатності.

Основні пункти базування створюються завчасно, обладнуються необхідними стаціонарними об'єктами, у тому числі й пунктами управління об'єднань, з'єднань та військових частин, які забезпечуються засобами зв'язку та автоматизованого управління.

Пункти маневрового базування розгортаються в особливий період у портах та портових пунктах і призначаються для забезпечення стоянки кораблів та суден, їхнього бойового, технічного та тилового забезпечення, а також проведення першочергових аварійно-відновлювальних робіт.

Пункти постачання призначаються для забезпечення груп та поодиноких кораблів окремими видами матеріальних засобів за допомогою: рухомих складів та їхніх відділень; рухомих берегових та плавучих засобів приготування та подання зброї; інших берегових та плавучих засобів.

Місця стоянки призначаються для розосередження кораблів з'єднання поза їхніми пунктами базування. У разі необхідності місця стоянки можуть дообладнуватися причалами, рейдовими бочками та іншими засобами для забезпечення стоянки кораблів, їхнього маскування, оборони, а також всіх видів забезпечення.

Порядок стоянки кораблів визначається наказом командира флотилії або командира ВМБ. Командир з'єднання (дивізіону) організовує стоянку, діяльність та охорону кораблів у визначених пунктах.

Утримання та прибирання пірсів, причальних стінок, закріплених за кораблем, а також очищення акваторії від плавучого сміття у місці стоянки корабля покладається на особовий склад корабля.

Пірси, причальні стінки та акваторії у місці стоянки корабля повинні утримуватися в належному стані, що забезпечує пожежну безпеку і запобігає забрудненню довкілля. Для цього необхідно: систематично очищати їх від сміття, не накопичувати легкозаймистих матеріалів на пірсах та причальних стінках, а біля бортів кораблів не допускати плівки, яка свідчить про наявність у воді нафтопродуктів; не загороджувати під'їзних шляхів до пірса, причальної стінки, де стоїть корабель і розташовані засоби гасіння пожежі, які потрібно утримувати в справному стані; для куріння відводити спеціальні місця, обладнані контейнерами з водою для недопалків та сірників, а також вогнегасниками; прийняття і здавання кораблем рідкого палива здійснювати тільки біля спеціально обладнаних пірсів та причальних стінок, не допускаючи попадання палива в забортну воду; на кораблі та на березі утримувати в справному стані технічні засоби та пристрої, призначені для очищення і збирання води, забрудненої нафтопродуктами, та інших забруднених рідин.

Під час стоянки корабля в пункті базування особовому складу дозволяється розпалювати відкритий вогонь на пірсі та причальній стінці, здійснювати на них електрозварювальні і газозварювальні роботи тільки в спеціально обладнаних місцях з додержанням правил пожежної безпеки.

Забороняється відкачувати з корабля за борт мазут, дизельне паливо, мастила або емульсії, утворені на їхній основі, інші легкозаймисті рідини, забруднювати акваторію зливними водами, побутовим сміттям, відходами їжі тощо.

Командири (начальники) усіх ступенів повинні вживати дійових заходів щодо запобігання забрудненню моря та акваторії рейду (бухти) шкідливими для

здоров'я людей та морських організмів речовинами, зливними водами, побутовим сміттям, відходами їжі тощо.

Командир корабля персонально відповідає за порушення особовим складом корабля вимог щодо запобігання забрудненню моря та акваторії рейду (бухти).

Забезпечення корабля баржами (плавучими ємностями) для відкачування води, забрудненої нафтопродуктами, контейнерами для складання побутового сміття на причальних стінках і їх очищення, утримання під'їзних шляхів, берегових засобів гасіння пожежі, обладнання місць для куріння, забезпечення виконання електрогазозварювальних робіт тощо покладаються на командирів ВМБ і начальників постачальних підрозділів центрального підпорядкування.

2.2.2. Базування надводних кораблів характеризується тим, що вони не мають своїх берегових та плавучих баз забезпечення та забезпечуються безпосередньо службами (відділами) командуванням логістики КВМС через ВМБ (ГВМБ) та арсенал озброєння. В мирний час з'єднання кораблів використовують причали ОПБ та виділені для стоянки рейди.

Майданчик причального фронту для стоянки надводних кораблів обладнується необхідним комплексом берегових споруд, що забезпечують постачання до корабля, катеру (судна) пального, електроенергії, води та інших матеріальних засобів.

Базування з'єднань (дивізіонів) охорони пунктів базування та десантних кораблів (катерів) здійснюється в ОПБ з розташованими поблизу них ВМБ. В загрозовий період додатково розгортаються пункти розосередженого базування (ПМБ) з використанням комплексу суден забезпечення та берегових рухомих (автомобільних) засобів.

Для маневреного базування кораблів охорони пунктів базування на договірних засадах можуть використовуватись цивільні порти Мінінфраструктури України, при необхідності можливо використовувати і необладнані пункти, наближених до районів тралення, пошуку підводних човнів противника та забезпечення кораблів (катерів) за допомогою суден забезпечення.

Десантні кораблі (катери) у воєнний час розміщуються зазвичай в необладнаних бухтах та ретельно маскуються.

Система базування з'єднань (дивізіонів) ракетних катерів принципово не відрізняється для кораблів (катерів) охорони пунктів базування. В ОПБ засобами ВМБ забезпечується стоянка всіх катерів дивізіону, а також їх ремонт (до середнього включно), та також проведення дозабезпечення матеріальними засобами. Ракетне озброєння, крім того, може подаватись в обладнаних пунктах постачання.

Тимчасове базування ракетних катерів організовується як в необладнаних пунктах, так і невеликих портах (причалах) з використанням плавучих берегових рухомих (автомобільних) засобів. В розгорнутих ПМБ підготовлюються місця стоянки катерів для їх одночасного забезпечення матеріальними засобами, навігаційного та аварійного ремонту.

Специфічним завданням системи базування ракетних катерів є забезпечення ракетною зброєю (здійснення їх перезарядки) для нанесення

наступного удару. Перезарядка може здійснюватись як в ОПБ та ПМБ, так і в спеціально обладнаних пунктах постачання на окремому виведеному для цих дій причалу. Строк перезарядки катерів дивізіону пальним та озброєнням не повинен перевищувати 6-8 годин.

2.2.3. Питання технічної експлуатації акваторій та ГТС встановлюється Правилами, які затверджуються наказом командувача Військово-Морських Сил Збройних Сил України, які в свою чергу повинні регламентувати виконання комплексу заходів спрямованих на:

встановленої бойової готовності корабельно-катерного складу в пунктах базування;

безпечної швартовки, стоянки та забезпечення бойових кораблів (катерів, кораблів (катерів) та суден забезпечення біля причалів;

технічної справності, безаварійної та довготривалої служби причальних споруд;

безпеки плавання корабельно-катерного складу в акваторії та стоянки його на рейді;

встановленого порядку та чистоти на гідротехнічних спорудах та прилеглих до них акваторій та території (земельних ділянок).

Правила технічної експлуатації акваторій та гідротехнічних споруд Військово-Морських Сил Збройних Сил України стосуються:

акваторій гаваней, рейдів, підхідних каналів до пунктів базування (основних пунктів базування та маневрених пунктів базування) та рейдових стоянок кораблів, катерів (суден), що знаходяться у флотилії, окремих дивізіонах та військово-морських базах;

гідротехнічних споруд;

території, споріднених з гаванню та гідротехнічними спорудами, з розташованими на них під'їздами шляхами та ливневідводів.

Обслуговування акваторій та ГТС виконується шляхом постійного контролю та дотриманням встановленого режиму експлуатації, їх технічного стану та включає заходи з:

контролю за дотриманням встановленого режиму експлуатації;

нагляду за акваторією та технічним станом гідротехнічних споруд з метою підтримання їх у постійній готовності до забезпечення базування кораблів;

контролю за забезпеченням пожежної безпеки;

нагляду в об'ємі передбаченого порядку по попередженню забруднення моря з кораблів, катерів (суден) та берегових об'єктів ВМС;

визначення об'ємів ремонтних робіт;

обліку, паспортизації та інвентаризації акваторій та ГТС.

Утримання акваторій та гідротехнічних споруд виконується проведенням комплексу заходів, направлених та систематичне підтримання їх в технічній справності та експлуатаційному стані, який забезпечував би встановлені вимоги по базуванню кораблів та включає:

проведення планово-попереджувальних ремонтів ГТС, обладнання та засобів, встановлених на них, а також ремонтного днопоглиблення акваторій;

поточного утримання ГТС (усунення дрібних пошкоджень та дефектів надводної частини споруд, які виявлені за результатами щорічних технічних оглядів);

підтримання чистоти на гідротехнічних спорудах та прилеглих до них акваторій та територій;

проведення заходів по благоустрою ГТС та територій, які них прилягають, а також у забезпеченні їх пожежної безпеки.

2.3. Базування морської авіації

2.3.1. Базування морської авіації забезпечується створенням аеродромної мережі з відповідними силами, стаціонарними та рухомими засобами, службовими й житловими будинками та спорудами, які призначені для всебічного забезпечення бойової та повсякденної діяльності з'єднання та військових частин морської авіації.

Аеродромна мережа повинна забезпечувати: прихованість, захищеність та розгортання морської авіації; постійну готовність до ведення бойових дій та максимально можливу глибину дій по об'єктах противника; можливість розосередження морської авіації у призначені терміни; повне забезпечення матеріальними засобами та зброєю, захищене їхнє зберігання та маскування, а також вчасне підвезення; стійке управління літаками (вертольотами), безпілотними авіаційними комплексами (БПАК) на повну глибину дій морської авіації.

2.3.2. За бойовим призначенням аеродроми поділяються на основні аеродроми, аеродроми розгортання (оперативні аеродроми) та аеродроми розосередження.

Основні аеродроми призначаються для постійного базування з'єднання та підрозділів морської авіації як у мирний час, так і в особливий період.

Аеродроми розгортання (оперативні аеродроми), не зважаючи на їхню відомчу належність, призначаються для ведення підрозділами морської авіації дій на відповідних напрямках.

Аеродроми розосередження призначаються для розосередження морської авіації в особливий період з метою зниження втрат від ударів противника.

За ступенем обладнання аеродроми поділяються на постійні та польові.

2.3.3. Аеродром – це спеціально підготовлена земельна ділянка, будівлі (споруди) та обладнання, що забезпечують зліт, посадку, руління літаків та базування авіаційних частин. Два або більш близько розташовані аеродроми, організація та виконання польотів на яких вимагає погодження та координації, утворюють аеродромний вузол (аеровузол).

Аеродром складається з льотного поля, службово-технічних будівель та споруд, казармено-житлової зони. Головним елементом аеродрому є льотне поле. Воно включає одну або декілька злітних полос, рульові доріжки, місця стоянки літаків та спеціальні майданчики.

Для кожного аеродрому встановлюється район аеродрому, тобто повітряний простір над аеродромом та прилеглої до нього місцевості, в яку

входять зони: пілотажу, польотів та малій та над малій висоті, групових польотів тощо.

2.3.4. Однією і з складових базування морської авіації є інженерно-аеродромне забезпечення, яке полягає у здійсненні комплексу заходів зі своєчасної підготовки і розвитку аеродромної мережі з урахуванням розосередженого базування і можливості маневру авіаційних підрозділів, забезпечення їх живучості та бойової готовності на аеродромах постійного та тимчасового базування.

Інженерно-аеродромне забезпечення включає:

вишукування, проектування, будівництво, удосконалення, відновлення аеродромів;

підтримання аеродромів у постійній експлуатаційній готовності;

будівництво та облаштування внутрішньо аеродромних та під'їзних доріг;

проведення інженерних заходів щодо підвищення живучості авіаційних підрозділів та їх маскуванню.

Інженерно-аеродромне забезпечення організовується начальником інженерно-аеродромної служби і здійснюється окремими інженерно-аеродромними батальйонами та аеродромно-експлуатаційними підрозділами військових частин.

За забезпечення постійної експлуатаційної готовності аеродромів (злітно-посадкових майданчиків) відповідають командири авіаційних частин, що їх утримують.

2.3.5. Для забезпечення розміщення (утримання) та підготовки до застосування БПАК обладнуються окремі майданчики (ділянки) аеродромної мережі з дотриманням вимог:

можливостей оптоволоконної мережі для кожного літального апарату з пропускною здатністю 5 мегабіт. Якщо немає мережі, її дозволяється встановити через супутникові лінії зв'язку, за допомогою провайдерів супутникових послуг з дотриманням зон їх покриття та використання мікрохвильового зв'язку за відсутності оптоволоконної мережі або супутника;

забезпечення електричною електроенергією 220 В та 380 В. Потрібна потужність 80А для НСУ та 40А для НТПД;

забезпечення резервними генераторами та регуляторами в місцях встановлення НТПД;

аеродромної мережі: 1.2 км - довжина, 30 м - ширина (асфальт або бетон).

2.2.2. Елементи розміщення безпілотного авіаційного комплексу:

майданчик для розміщення наземного терміналу передачі даних (НТПД), наземних станцій управління (НСУ), електрогенераторів;

вишка наземного терміналу передачі даних (НТПД), висотою 15 м;

критий майданчик для проведення предпольотної підготовки безпілотних літальних апаратів (БПЛА);

багатофункціональний ангар для розміщення складових комплексу (літальних апаратів), його запасних частин, технічного персоналу;

ангар для зберігання авіаційно-технічного майна (АТМ);
 приміщення розміщення та підготовки особового складу ескадрильї та чергових змін;
 склад зберігання засобів ураження.

Також аеродромною мережею передбачаються під'їзні шляхи, ділянки із твердим покриттям навколо ангарів для досягнення функціональних та привабливих зовнішніх просторів. Передбачається майданчик для сміття в відповідності з діючими нормативами.

2.2.3. Для забезпечення безпечного зберігання та обслуговування безпілотних літальних апаратів (БпЛА) дистанційно пілотованих (ДПЛА), передбачається обладнання окремого ангару з метою дотримання безпечного середовища для персоналу, включаючи адміністративні, технічні приміщення та приміщення для технічного обслуговування.

Ангар розміщення та підготовки БПАК це одноповерхова споруда з дотриманням основного модуля конструкції проліту до 38,0 м та віссю до 6,0 м. Забезпечення розсувними ангарними воротами з дотриманням 24 м отвору для безпечного доступу до літальних апаратів з дотриманням висоти дверного отвору 6,0 м.

Розмірами будівлі: головного залу 29,75 м на 31,60 м.; внутрішня висота головного залу повинна складати до 8,5 м., розмір простору для розміщення службових та технічних приміщень 8,25 м на 33,2 м, де передбачаються: цех технічного обслуговування, склад, адміністративний офіс, їдальня, кухня, туалет, технічні приміщення для механічних, електричних та електронних систем. Усі приміщення повинні мати прямий або непрямий доступ до головного залу.

Вимоги до ангару наведені в таблиці.

Таблиця

**Вимоги до ангару
 для забезпечення безпечного зберігання та обслуговування БпЛА**

Перелік основних даних та вимог	Основні дані та вимоги
1	2
Опалення, вентиляція та кондиціонування:	
Опалення, вентиляція, кондиціонування	Рекупераційні системи вентиляції і кондиціонування повітря з використанням приточно - витяжної установки з рекуператором. Проектування опалення здійснити відповідно ДБН В 2.5-67:2013 "Опалення, вентиляція та кондиціонування".
Водопровід та каналізація:	
Холодне водопостачання	Передбачається холодне водопостачання у туалеті, кухні, пральні, їдальні та установку санітарно-технічного обладнання. Водопровід проектувати у відповідності з ДБН В.2.5-64 : 2012 "Внутрішній

1	2
	водопровід та каналізація”.
Гаряче водопостачання	Передбачається гаряче водопостачання у туалеті, кухні, пральні, їдальні та установку санітарно-технічного обладнання. Водопровід проектувати у відповідності з ДБН В.2.5-64 : 2012 “Внутрішній водопровід та каналізація”.
Каналізація	Передбачається господарсько-побутову каналізацію. Водопровід проектувати у відповідності з ДБН В.2.5-64 : 2012 “Внутрішній водопровід та каналізація”.
Зовнішні мережі	Прийняти автономне водопостачання (буріння артезіанської свердловини). Прийняти автономну каналізацію. Для збору побутових стоків передбачається вигрібна яма. Вигрібну яму проектувати у відповідності санітарних норм та правил.
Системи протипожежної та охоронної безпеки:	
Охоронна та пожежна сигналізація	Передбачається монтаж охоронної та пожежної сигналізації відповідно ДБН В.2.5-56 2014 “Системи протипожежного захисту”. Відстань до посту 1200м.
Блискавкозахист	Передбачається улаштування блискавкозахисту відповідно ДСТУ Б В.2.5-38: 2008 «Улаштування блискавко захисту будівель і споруд»
Електроосвітлення та електропостачання:	
Електропостачання	Прийняти підключення до загальної електромережі електропостачання. Відстань до підключення приблизно 900 м. Передбачається резервне джерело живлення з автоматичним включанням. Передбачається підземне електропостачання.
Категорія електропостачання	II
Навантаження	Максимальне навантаження 60кВт.
Електроосвітлення	Передбачається в відповідності з вимогами ПУЕ. Показники освітленості прийняти згідно діючих нормативів. Встановити енергозберігаючі світильники. Необхідно змонтувати зовнішнє освітлення з кріпленням світильників на ангари. Використовувати світильники закритого типу.
Управління зовнішнім та внутрішнім електроосвітленням	Передбачається в відповідності з вимогами ПУЕ (правила улаштування електроустановок).

1	2
Вимоги до елементів будівлі:	
Фундамент	Глибину залізобетонного фундаменту визначити по результатах пошуково-вишукувальних робіт, в залежності від ґрунту.
Підвальне приміщення	Відсутнє
Стіни	Сталева каркасна конструкція. Металеве облицювання. Всі металеві матеріали оцинковані та пофарбовані.
Фасад	Сталева каркасна конструкція. Металеве облицювання. Всі металеві матеріали оцинковані та пофарбовані.
Перегородки	Сталева каркасна конструкція. Металеве облицювання. Всі металеві матеріали оцинковані та пофарбовані.
Перекриття	Сталева каркасна конструкція. Всі металеві матеріали оцинковані та пофарбовані.
Підлога	Покриття підлоги бетонне, епоксидне та пофарбоване спеціальною фарбою.
Дах	Сталева каркасна конструкція. Всі металеві матеріали оцинковані та пофарбовані.
Покрівля	Металева. Всі металеві матеріали оцинковані та пофарбовані.
Сходи	Металеві. Всі металеві матеріали оцинковані та пофарбовані.
Балкони	Не передбачено
Вікна	Алюмінієва віконна система . Спосіб відкриття стулок поворотно - відкідний.
Двері	Розсувні телескопічні ворота.
Відмостка	Територія навколо з твердого покриття
Телефонізація:	
	Від будівлі ІТВ до ангару Передбачається оптоволокну броньоване з двома сталевими канатами, клас волокна – OS2, кількість волокон 8, тип волокна SM (single mode) Загальна довжина лінії не більше 1000 м.

2.3. Дислокація берегових військових частин ВМС

2.4.1. Дислокація берегових військових частин (частин прямого підпорядкування, оперативного (бойового) забезпечення та морської піхоти) забезпечується призначенням пунктів постійної дислокації з необхідними казарменими спорудами, службовими й житлові будинками, іншими об'єктами та спорудами, а також силами та засобами, які забезпечують їх бойову та повсякденну діяльність. Для забезпечення проведення заходів бойової та

психологічної підготовки особового складу, а також вдосконалення їхньої польової виучки поблизу постійних пунктів дислокації створюються полігони з відповідним обладнанням та призначеною організаційно-штатною структурою.

2.4.2. Організація розташування частин на місці частин БРАВ

Дислокація рухомих берегових ракетно-артилерійських військ забезпечується призначенням пунктів постійної дислокації з необхідними казарменими спорудами, службовими й житлові будинками, іншими об'єктами та спорудами, а також силами та засобами, які забезпечують їхню повсякденну діяльність та бойову підготовку.

У залежності від мети розташування, райони, призначені для розміщення військ, можуть іменуватися районами зосередження, очікування, збору і відпочинку.

Райони зосередження призначені для розміщення берегових ракетних, ракетно-артилерійських і артилерійських з'єднань (частин, підрозділів) в інтересах до та після виконання бойових завдань.

У районах очікування БРАВ знаходяться перед завантаженням на рухомий склад або інші транспортні засоби під час перевезень.

У райони збору, частини і підрозділи БРАВ виходять по завершенню перевезень різними засобами транспорту, а також у випадках термінового залишення пунктів постійної дислокації.

Райони відпочинку призначаються під час здійснення маршу або для відновлення боєздатності з'єднань, частин і підрозділів БРАВ.

Розташуватися на місці підрозділи можуть з метою завершення заходів щодо приведення у бойову готовність, підготовки до бою, відновлення боєздатності, відпочинку особового складу, поповнення запасів матеріальних засобів, обслуговування та відновлення бойової техніки, бойового злагодження. Вони розташовуються, як правило, на місцевості, сприятливої для організації захисту від зброї масового ураження, що має природне маскування та дозволяє швидке проведення необхідного маневру.

Варто уникати розташування підрозділів поблизу важливих об'єктів (заводи, фабрики, залізничні станції, мости, вузли доріг та ін.), по яким противник може нанести ядерні або високоточні удари. Під лініями електропередачі, поблизу газопроводів та нафтопроводів розташування підрозділів не допускається. Розташування підрозділів в населених пунктах, як правило, здійснюється в умовах зими або тривалої негоди, якщо нема часу на обладнання сховищ поза населеними пунктами, або при наявності населених пунктів, звільнених від місцевих мешканців. При розташуванні на місці підрозділи повинні бути в постійній готовності до відбиття нападу повітряного противника.

Район розташування повинний відповідати наступним вимогам: можливості приховано зайняти і зручно розташувати в його межах підрозділи, здійснити ретельне маскування техніки та особового складу, забезпечити потрібне розосередження та максимальне укриття підрозділів від ураження сучасними бойовими засобами, забезпечити сприятливі умови для виконання у даному районі визначених заходів та забезпечення зручності для організованого початку виконання бойових завдань.

При розташуванні на місці полку призначається район розміром до 100 км², дивізіону – від 15 до 20 км². Дивізіон на місці розташовується побатарейно, батареї розміщуються розосереджено уздовж маршруту висування. Відстань між батареями повинна бути не менше 2 – 3 км. (див. рисунок)

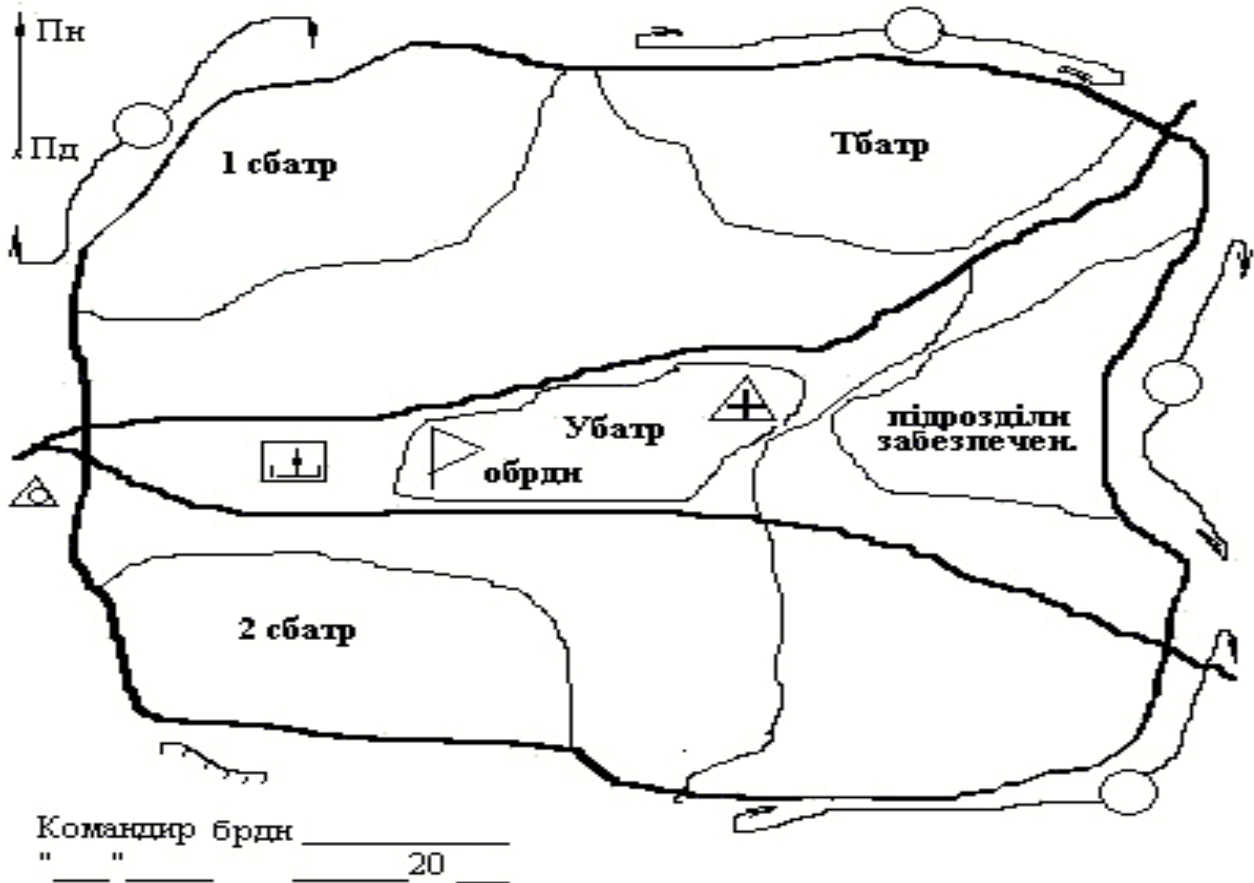

Рисунок – розташування дивізіону на місці (варіант).

З метою введення противника в оману щодо істинного розташування частин розпорядженням старшого начальника можуть створюватися хибні райони розташування.

Для розвідки (рекогносцировки) районів розташування штаб дивізіону висилає рекогносцирувальну групу, до якої можуть бути включені сили і засоби для ведення радіаційної, хімічної, бактеріологічної і інженерної розвідки.

Рекогносцирувальна група вивчає район, уточнює місця розташування підрозділів та маршрути підходу до них, виявляє наявність джерел води, обстежує стан району в санітарно-епідемічному відношенні, робить вибір районів збору по тривозі, уточнює місця виставлення сторожової охорони. Забороняється робити написи або виставляти показники з найменуванням та нумерацією підрозділів та прізвищами їхніх командирів. Під час розташування дивізіону на території, очищеної від противника, командир дивізіону попередньо організує ретельну розвідку та очищення району від дрібних диверсійно-розвідувальних груп противника та його розвідувально-сигналізаційних приладів. Виявлені мінні поля, заміновані об'єкти та заражені

ділянки місцевості позначаються та охороняються. За необхідністю на шляху руху пробиваються проходи чи позначаються об'їзди. При наявності часу проводиться суцільне очищення району від мін. Для позначення пунктів та місць, несприятливих у санітарно-епідеміологічному відношенні, виставляються відповідні знаки. Результати роботи доповідаються командирі або начальнику штабу.

Штаб дивізіону розробляє такі бойові документи:

- бойовий наказ щодо розташування;
- заявку на матеріальне забезпечення підрозділів;
- схему охорони та оборони району розташування дивізіону;
- дані про бойовий та чисельний склад;
- донесення про тилове забезпечення;
- донесення про дози радіоактивного опромінювання.

На підставі отриманих даних командир віддає наказ. У наказі на розташування на місці командир частини вказує:

- відомості про противника;
- райони розташування підрозділів;
- завдання по протиповітряній обороні;
- склад, завдання, рубежі і смуги сторожової охорони та від яких підрозділів воно виставляється;
- заходи щодо захисту від ЗМУ;
- заходи щодо забезпечення бойової готовності та відбиття раптового нападу противника;
- запасний район і порядок виходу до нього;
- черговий підрозділ та його завдання;
- організацію управління та зв'язку.

Підрозділи займають райони розташування в міру підходу. Офіцери (сержанти), що проводили рекогносцировку, зустрічають їх на підступах до цих районів і відводять у призначені райони розташування.

Після прибуття частини (підрозділу) у район розташування обмежується рух, установлюється суворий порядок дотримання маскування, організовується охорона, протиповітряна оборона, захист від ЗМУ, комендантська служба і розвідка.

Частина (підрозділ) при розташуванні на місці охороняється безпосереднім підрозділом, а при загрозі нападу противника і сторожовою охороною, що перебуває на сторожових постах, які виставляються на загрозливій напрямки, на прихованих підступах – секретами у складі 2-3 чоловік.

Склад сторожового поста – до відділення. Смуга охорони по фронту може досягати до 2 км. Віддалення сторожового поста від частин (підрозділів), що охороняються може бути до 1,5 км та більш, яке повинне забезпечувати їм проведення маневру та організований вступ у бій. Сторожові пости повинні розташовуватися на рубежі, зручному для оборони, забезпечуючи гарний огляд убік противника. Секрети виставляються на віддаленні до 400 м від району розташування дивізіону.

В межах розташування дивізіону він охороняється безпосередньою охороною, яка включає парні патрулі та спостерігачів, що постійно чергують на командно-спостережному пункті дивізіону. Крім того, в дивізіоні призначається черговий підрозділ, як правило, у складі відділення.

В батареях організовується безпосередня охорона, яка здійснюється патрульними, які несуть службу шляхом обходу розташування батареї, і постійним чергуванням спостерігачів на командно-спостережному пункті батареї. Крім того, для охорони особового складу, озброєння і техніки призначається добовий наряд.

Для підтримки порядку та регулювання руху в районі розташування, а також для спостереження за маскуванням штаб організує комендантську службу. Вона ведеться в межах району розташування частини, на дорогах та під'їзних шляхах, що безпосередньо йдуть до району розташування, поблизу джерел води.

У кожному районі розташування призначається комендант та виставляються рухомі і нерухомі комендантські пости, кількість яких залежить від розміру району та характеру місцевості.

Управління підрозділами при розташуванні на місці здійснюється, як правило, особистим спілкуванням, через офіцерів штабу, рухомими і провідними засобами зв'язку. Робота радіозасобів на передачу дозволяється тільки для оповіщення та управління вогнем засобів ППО. Щоб мати завжди готові до дій сили та засоби на випадок раптового нападу противника виділяється черговий підрозділ.

Для захисту від ЗМУ організовується безперервна радіаційна, хімічна і бактеріологічна розвідка районів розташування, обладнаються укриття, проводяться санітарно-профілактичні заходи і приймаються заходи для відновлення боєздатності підрозділів, що піддалися впливу радіоактивних, отруйних речовин і бактеріальних засобів.

Інженерне обладнання районів розташування починається негайно з прибуттям у них підрозділів, а при можливості – завчасно. При цьому для укриття та маскуванню максимально використовують складки місцевості, ліси і чагарники.

Для захисту особового складу від ЗМУ поблизу машин відриваються щілини, а при наявності часу облаштовуються бліндажі зі спеціальним обладнанням. Для техніки і запасів матеріальних засобів обладнаються укриття.

2.5. Особливості операцій базування (дислокації) військ (сил) ВМС, що здійснюються під час перебазування (передислокації)

2.5.1 Перебазування з'єднань та військових частин надводних сил, морської авіації, окремих кораблів та літаків, а також передислокація берегових ракетно-артилерійських військ, військ морської піхоти, військових частин і установ технічного й тилового забезпечення ВМС обумовлюється у мирний час – завданнями розвитку та реформування ВМС, у особливий період – необхідністю виведення їх з-під ударів противника чи наближення до районів виконання бойових завдань і здійснюється за наказом командувача ВМС.

Командир з'єднання (військової частини) у разі здійснення перебазування (передислокації) свого з'єднання (військової частини) повинен забезпечити організацію всіх видів постачання, охорони та оборони, а також маскування кораблів, літаків, бойової та іншої техніки як під час здійснення перебазування (передислокації) так у призначених районах базування (дислокації).

2.5.2 Перебазування з'єднань кораблів здійснюється як власними силами та засобами, так і силами та засобами, які призначаються командувачем ВМС. Для забезпечення перебазування з'єднання кораблів можуть залучатися судна забезпечення різного призначення, плавучі доки та судна пошуково-рятувального забезпечення, які можуть виконувати поставлення завдання як самостійно, так і у складі груп, які тимчасово формуються для виконання завдань перебазування.

2.5.3 Для перебазування з'єднання морської авіації у його складі створюються тимчасові формування, які забезпечують підготовку аеродрому (посадочного майданчика), приймання літаків, розташування особового складу, приготування літальних апаратів до перельотів, виконання вантажно-розвантажувальних робіт тощо.

Перебазування з'єднання морської авіації здійснюється льотним, повітряним та наземним ешелонами.

Льотний ешелон складають бойові (учбово-бойові) літаки та вертольоти, повітряний ешелон складають особовий склад, зброя, технічні, засоби та майно, які перевозяться повітряним транспортом, наземний ешелон складають особовий склад та матеріальні засоби, які перевозяться автомобільним, залізничним та водним транспортом.

Здійснення перевезень особового складу та матеріальних засобів, які складають льотний та повітряний ешелони забезпечується власними силами та засобами, перевезення наземним ешелонами здійснюється із залученням сил та засобів, які призначаються КВМС.

2.5.4 З'єднання (військові частини, підрозділи) військ морської піхоти у разі одержання бойового завдання здійснюють передислокацію до призначеного району, де у разі залучення до участі у морському десанті згідно з бойовим завданням обладнують райони очікування (вихідні райони, пункти посадки), а у разі залучення до виконання завдань щодо оборони морського узбережжя – рубежі оборони (смуги тощо) та виконують інші необхідні заходи.

Військові частини (підрозділи) берегових ракетно-артилерійських військ у разі одержання бойового завдання здійснюють передислокацію до призначеного району, його дорозвідку, за результатами якої обладнують командно-спостережні пункти, вогневі позиції (тимчасову, основну, запасну) та виконують інші необхідні заходи.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПЛАНУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЯМИ З РОЗМІЩЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ВМС

3.1. Загальні положення

3.1.1. Організація планування операцій з розміщення здійснюється підрозділами логістики органів військового управління та підрозділами (органами) логістичного забезпечення військових частин ВМС, основними з яких є:

взаємодія з місцевими органами самоврядування щодо надання (відведення) фондів для розквартирування військових частин (підрозділів), можливостей їх переміщення та підвезення МтЗ з урахуванням транспортної інфраструктурної мережі та рельєфу місцевості;

розвиток системи базування корабельно-катерного складу для забезпечення стоянки бойових кораблів (катерів), кораблів, катерів (суден) забезпечення, розміщення розквартированих з'єднань, частин та установ в пунктах базування, забезпечення їх високої живучості і бойової готовності, їх розосередженого базування і можливості маневру в ході операції (бойових дій);

планування заходів щодо утримання інфраструктури ЛЗ підпорядкованих підрозділів, виконання заходів їх живучості, мобільності та удосконалення;

контроль за витратами енергоносіїв та комунальних послуг відповідно до встановлених лімітних призначень;

керівництво ходом розквартирування особового складу під час приведення військових частин у вищі ступені бойової готовності, відмобілізування та розташування у визначених районах застосування;

контроль за ходом проведення заходів щодо передачі вивільненого казармено-житлового фонду та комунальних об'єктів постачальним квартирно-експлуатаційним органам (місцевим органам влади).

3.1.2. Планування застосування сил логістики в особливий період повинно бути повністю інтегрованим в процес оперативного планування, воно організовується на засадах що визначаються Доктриною "Об'єднана логістика" та за етапами і процедурами (стандартами) що прийняті у Збройних Силах України і визначаються Доктриною "Об'єднане планування", з урахуванням особливостей роботи з оперативного планування органів військового управління і здійснюється у взаємодії з підрозділами логістики штабів (J, G, A, N, S – 4).

Особливості роботи підрозділи логістики органів військового управління з планування застосування сил логістики визначаються настановами з функціонування пунктів управління органів військового управління в операціях.

3.1.3. Планування операцій з розміщення військових частин ВМС починається з отриманням оперативної директиви (розпорядження), директиви (розпорядження) з логістичного забезпечення або вказівок командувача ВМС.

Після отримання вказівок або отримання розпорядження з ЛЗ щодо організації планування застосування військових частин, начальник підрозділу логістики штабу організовує роботу з планування операцій з розміщення військових частин ВМС.

Заходи, щодо розміщення військових частин ВМС є складовою Плану ЛЗ бойових дій (бойового застосування) військових частин.

3.1.4. Більш деталізований порядок планування операцій з розміщення військових частин ВМС в системі логістичного забезпечення застосування військових частин (підрозділів) ВМС визначений у Тимчасовій настанові з логістичного забезпечення Збройних Сил України.

3.1.5. Управління операцій з розміщення військових частин (підрозділів) ВМС включає: добування, збирання, вивчення і аналіз даних бойової і логістичної обстановки; прийняття рішень на організацію вироблення та затвердження замислу операції з розміщення військових частин (підрозділів); доведення завдань до підлеглих; планування забезпечення польовим майном та твердим паливом частини (підрозділів) у ході бойових дій; організацію та підтримання взаємодії між різними службами, підрозділами; організацію системи управління; безпосереднє керівництво підготовкою логістичного забезпечення операцій з розміщення до виконання завдань і її діями у ході операцій (бойових дій); організацію та здійснення контролю.

3.1.6. Управління операціями з розміщення військових частин (підрозділів) ВМС повинно бути безперервним, оперативним, прихованим та забезпечувати ефективне використання можливостей сил і засобів підрозділів ЛЗ для виконання ними поставлених завдань у встановлені терміни.

Командири військових частин (підрозділів) ВМС, а також службові особи, які відповідають за вирішення питань операцій з розміщення несуть особисту відповідальність за рішення, що приймаються, щодо застосування підпорядкованих підрозділів і виконання ними визначених завдань.

3.1.7. Виконання завдань забезпечення матеріально-технічними засобами, роботами та послугами в ході проведення операцій з розміщення військ здійснюється в єдиній системі логістичного забезпечення, яка включає сукупність взаємопов'язаних органів управління, сил і засобів, інфраструктури логістичного забезпечення та поділяється на стратегічний, оперативний, тактичний рівні, між якими існує чіткий розподіл функцій та повноважень та викладені в Доктрині забезпечення матеріально-технічними засобами, роботами та послугами (матеріально-технічне забезпечення), затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України від 21.01.2021 № 225/НВГШ.

Забезпечення матеріально-технічними засобами здійснюється за схемою:

для наземних (берегових) військових частин видів ВМС: Центр - ВМС (ВМБ) - військова частина - підрозділ;

для кораблів (суден) ВМС: Центр - ВМС- ВМБ (берегова база) - корабель (судно).

Усі військові частини, що входять до складу військ оперативного командування (угруповання військ), а також ті, що не входять до складу угруповання військ, але діють у його смузі, забезпечуються МтЗ угрупованням військ.

Військові частини та підрозділи підсилення забезпечуються МтЗ того угруповання військ (військової частини), до якого передані в оперативне підпорядкування.

Окремі військові частини з невеликими витратами МтЗ з метою покращення забезпечення та централізації підвезення МтЗ розпорядженнями старших начальників служб забезпечення можуть прикріплюватися на правах підрозділу на забезпечення до найближчої військової частини. У цих випадках особовий склад служб забезпечення прикріплених військових частин залучаються до роботи за спеціальністю у військових частин прикріплення.

3.1.8. Підготовка інфраструктури ЛЗ організовується органами військового управління скоординовано та узгоджено із заходами підготовки території держави до оборони, відповідно до планів застосування Збройних Сил, інших складових сил оборони з урахуванням прогнозів розвитку воєнно-стратегічної обстановки та на підставі відповідних програм і планів розвитку ЗСУ.

3.2. Робота посадових осіб щодо планування та управління операціями з розміщення берегових військових частин ВМС у польових умовах

3.2.1. Даними для підготовки військової частини до виходу у польовий табір (район розташування за призначенням) є розпорядження вищого органу військового управління та вказівки командира військової частини. Крім того, враховуються дані про наявність та якісний стан матеріальних засобів, підготовленість особового складу, досвід виконання завдань у польових умовах та інше.

З отриманням розпорядження старшого командира (начальника) щодо заняття визначеного району виконання завдань за призначенням командир військової частини (підрозділу) ВМС: усвідомлює завдання; визначає заходи, які необхідно провести негайно для підготовки підрозділів; орієнтує своїх заступників і командирів підрозділів; дає вказівки начальнику штабу щодо підготовки рекогносцировочної групи, організації контролю та оцінки обстановки. У визначений час інструктує та відправляє рекогносцировочну групу.

3.2.2. Рекогносцировочна група по прибутті на визначену ділянку місцевості уточнює: місця розташування підрозділів та під'їзні шляхи до них; місця розгортання пунктів управління; вогневі позиції засобів ППО; виявляє джерела води, обслідує санітарно-епідеміологічний стан району; визначає умови маскування; уточнює рубежі розгортання на випадок раптового нападу противника, а також рубежі і смуги виконання завдань підрозділами охорони; встановлює природні захисні властивості місцевості, наявність і можливість використання штучних сховищ для потаємного розміщення особового складу та військової техніки; визначає обсяг інженерного обладнання для облаштування польового табору.

3.2.3. За результатами рекогносцировки командир військової частини (підрозділу) ВМС приймає рішення, оголошує бойовий наказ, організовує взаємодію, віддає вказівки щодо розміщення підрозділів і управління, виховної роботи, безпосередньо керує підготовкою та висуванням підрозділів у визначений район.

3.2.4. Під час постановки завдань на розташування військової частини у польовому таборі (районі розташування за призначенням) командир вказує: зони розміщення (адміністративна, паркова, житлова і зона охорони (оборони) та місця розташування чергових засобів), порядок їх заняття та черговість інженерного обладнання; підрозділам, на яких покладено завдання з охорони - склад, завдання, рубежі та смуги (сектори) спостереження і охорони, час їх заняття, порядок відкриття вогню та підтримання зв'язку, порядок зміни та допуску на територію польового табору; підрозділам ППО та артилерії- райони основних та запасних вогневих позицій, завдання та склад чергових засобів, час готовності до виконання завдань.

3.2.5. Робота заступників командира і начальників відділів (служб) військової частини планується і здійснюється у три періоди: при підготовці до виходу у польовий табір (район розташування), під час виконання завдань і після закінчення. Заходи, передбачені планом, конкретизуються службами із визначенням строків виконання та відповідальних виконавців.

При підготовці до виходу у польовий табір основними заходами є:
складання розрахунку потреби МтЗ, транспорту і технічних засобів служб;

отримання МтЗ, яких не вистачає;

перевірка справності технічних засобів у підрозділах та забезпеченості ними у відповідності з вказівками командира;

підготовка військової частини до роботи у нічних умовах;

проведення занять з особовим складом зі спеціальної підготовки та вжиття заходів безпеки під час проведення навчання.

У цей же період уточнюються порядок і місце отримання продовольства, ПММ та інших МтЗ у ході виконання завдань за призначенням.

В ході виконання завдань за призначенням у місцях розташування організовуються наступні заходи:

- розміщення, порядок переміщення підрозділів та їх охорона, контроль за станом пунктів обігріву особового складу у підрозділах;
- забезпечення своєчасного підвезення МТЗ, а також води і палива;
- заправка ПММ бойових і транспортних машин;
- приготування та видачі гарячої їжі особовому складу;
- технічне обслуговування та ремонт ОВТ;
- медичне забезпечення особового складу військової частини.

3.2.6. Для виконання завдань розміщення у польовому таборі (районі розташування за призначенням) посадовими особами військових частин (підрозділів) ВМС розробляються наступні документи:

- план охорони та оборони польового табору (графічно на карті) з необхідними розрахунками;
- схема охорони та оборони;
- схема інженерних загороджень польового табору (району розташування за призначенням);
- схема зв'язку;
- бойовий наказ;
- таблиця сигналів оповіщення, управління та взаємодії;
- документи скритого управління військами (кодовані та переговорні таблиці);
- план евакуації.

3.2.7. В Плані охорони та оборони польового табору (району розташування за призначенням), вказуються варіанти дій на усі можливі загрози які можуть мати місце, порядок дій особового складу у разі кризової ситуації а також місця обладнаних укритій для особового складу, вогневі позиції для бойових машин та інших вогневих засобів.

Вихідними даними для відпрацювання плану є:

- загальна характеристика площі району розміщення польового табору (району розташування за призначенням) (загальна площа, відстань між зонами, середній радіус району табору, загальний периметр табору, середня відстань безпеки від меж периметру району);

- характеристика дорожньої мережі (кількість доріг, що перетинають район, кількість в'їздів та виїздів у тому числі для екстреної евакуації);

- характеристика захисних та маскуючи властивостей місцевості (розміри закритої частини від візуального спостереження, десантні доступні напрямки для противника, скриті підступи до табору);

- характеристика потреб і можливостей підрозділу щодо забезпечення охорони та оборони району (елементи району які потребують безпосередньої охорони та оборони з розподілом їх по елементах та видах охорони (чатові, сторожові пости, патрулі, секрети та інше), кількість особового складу та техніки яку виділити на оборону у разі кризової ситуації за декількома

варіантами, потреба в підрозділах посилення або резерву).

Після затвердження плану охорони та оборони з особовим складом обов'язково проводяться періодичні тренування в їх діях на ту чи іншу загрозу.

Також для кожного важливого об'єкту розробляється "План евакуації", який має включати в себе випадки, в яких здійснюється евакуація та порядок її здійснення (з вказівкою пріоритетності евакуації особового складу, документів, зброї, боєприпасів, техніки та іншого майна та обладнання яке забирається з собою).

3.2.8. По закінченню перебування у польовому таборі (районі розташування за призначенням) виконуються такі заходи:

проводиться детальний аналіз дій особового складу підрозділів у ході виконання завдань;

перевіряється наявність та стан ОВТ та МтЗ у підрозділах та на складах військової частини;

приводяться у порядок обмундирування, взуття та інше майно;

ставляться на консервацію польові кухні та інші технічні засоби;

приводиться у порядок і закладається на зберігання майно непорушного запасу;

заправляються ПММ бойові і транспортні машини;

проводиться приймання від підрозділів майна, яке було видане на час виконання завдань;

оформлюються документи на витрачені МтЗ і аналізуються їх витрати.

ЗАКЛЮЧЕННЯ

Поетапне нарощування спроможностей Військово-Морських Сил Збройних Сил України з комплектування новітніми зразками озброєння та військової техніки, нарощування корабельного складу, у тому числі за рахунок будівництва (придбання), вимагає вирішення нагальних проблемних питань з створення системи базування за операційними зонами.

Забезпечення безпечного базування перспективного корабельного складу Військово-Морських Сил Збройних Сил України та кораблів країн-партнерів, які прибувають до України з візитами, вимагає створення нових військово-морських баз у Чорному та Азовському морях. Реалізація проектів з будівництва вказаних військово-морських баз надає можливості створити сучасні умови для базування існуючого та перспективного складу кораблів.

У системі базування (дислокації) військових частин пріоритет надається формуванню (створенню) на базі військових містечок системи автономних військових баз із необхідною інфраструктурою для розташування військових частин, фондом службового житла та соціально-побутовими об'єктами для військовослужбовців та членів їхніх сімей.

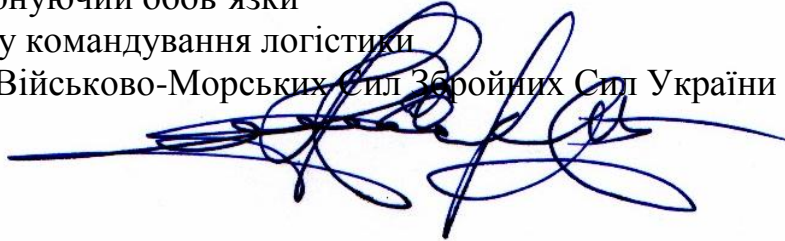
Основним призначенням Бойового статуту є:

забезпечення розвитку системи базування корабельно-катерного складу, розміщення розквартированих з'єднань, частин та установ в пунктах базування,

розміщення (дислокації) берегових військових частин та забезпечення їх високої живучості і бойової готовності, розосередженого базування і можливості маневру в ході операції (бойових дій);

формування і підтримання спроможностей, здатних гарантовано забезпечити ефективно і гнучке квартирно-експлуатаційне забезпечення військ (сил) ВМС як в умовах повсякденної діяльності, так і під час їх застосування, раціонально використовуючи при цьому наявні можливості і ресурси.

Тимчасово виконуючий обов'язки
начальника тилу командування логістики
Командування Військово-Морських Сил Збройних Сил України
капітан 1 рангу

В.МАТІЙКО

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (ДЖЕРЕЛ)

1. Закон України “Про правовий режим майна у Збройних Силах України”, від 21.09.1999 № 1075-XIV.
2. Закон України "Про використання земель оборони" (зі змінами) від 27.11.2003 № 1345-IV.
3. Земельний Кодекс України (зі змінами) від 25.10.2001 № 2768-III;
4. Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання майна у Збройних Сил. затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 04.08.2000 № 1225.
5. Морська доктрина України на період до 2035 року (зі змінами), затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 07.10.2009 № 1307.
6. Порядок забезпечення Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів військових формувань, правоохоронних органів спеціального призначення. Міністерства внутрішніх справ. Національної поліції, розвідувальних органів, військової прокуратури, Державної служби з надзвичайних ситуацій, працівників закладів охорони здоров'я необхідними засобами та ресурсами під час їх залучення до здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.2018 № 772.
7. Стратегія Військово-Морських Сил Збройних Сил України на період до 2035 року, затверджена командувачем Військово-Морських Сил Збройних Сил України 18.11.2018.
8. Порядок логістичного забезпечення сил оборони під час виконання завдань з оборони держави, захисту її суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1208.
9. Доктрина об'єднана логістика, затверджена Головнокомандувачем Збройних Сил України від 24.09.2020 № 2861/НВГШ.
10. Тимчасова настанова з логістичного забезпечення Збройних Сил України, частина I, затверджена наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 01.07.2019 № 236/дск.
11. Доктрина застосування сил логістики, затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України від 04.02.2021 № 87/НВГШ.
12. Доктрина забезпечення матеріально-технічними засобами, роботами та послугами (матеріально-технічне забезпечення), затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України від 21.01.2021 № 225/НВГШ.
13. Основні положення логістичного забезпечення Збройних Сил України, затверджені наказом Міністерства оборони України від 11.10.2016 № 522.
14. Тимчасова настанова з логістичного забезпечення Збройних Сил України, затвердженої наказом Генерального штабу Збройних Сил України від 12.03.2020 № 101/дск.

15. Положення про організацію квартирно-експлуатаційного забезпечення Збройних Сил України, затверджене наказом Міністерства оборони України від 03.07.2013 № 448.

16. Настанова Квартирно-експлуатаційні установи та підрозділи інженерно-інфраструктурного забезпечення, затверджена наказом командира військової частини А0307 від 02.02.2021 № 29.

17. Положення про корабельну службу у Військово-Морських Силах Збройних Сил України, затвердженого наказом Міністра оборони України від 25.11.2003 № 415.

18. Положення про організацію квартирно-експлуатаційного забезпечення Збройних Сил України, затвердженого наказом Міністра оборони України від 21.04.2011 № 215.

19. Інструкція про порядок консервування будівель, споруд та комунальних об'єктів військових містечок, які не використовуються, затвердженої наказом Міністерства оборони України 23.11.1997 № 423.

20. Інструкція з обліку земельних ділянок в органах квартирно-експлуатаційної служби Збройних Сил України, затверджена наказом Міністерства оборони України від 19.12.2017 № 680 (зі змінами).

